

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н.

КАРАЗІНА

Навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу»

Кафедра управління та адміністрування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

магістра

на тему: **«Розробка шляхів покращення інвестиційної
привабливості підприємства»**

Виконав: студент 2 курсу, групи П-61
спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-професійної програми
«Підприємництво»

Андрій КОТЮК

Керівник: д.е.н., проф. Олексій ВАСИЛЬЄВ

Рецензент: к.е.н., доцент Ганна ЖОВТЯК

Харків – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу»

Кафедра управління та адміністрування

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістр

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова

діяльність» Освітньо - професійна програма «Підприємництво»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

підпис

Третяк В.П.

ім'я, прізвище

“28” червня 2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Котюка Андрія Васильовича

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1.Тема роботи РОЗРОБКА ШЛЯХІВ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Керівник роботи: Васильєв Олексій Вікторович, доктор економічних наук, професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “10” жовтня 2024 року № 4501-5/3283

2. Строк подання студентом роботи 15 листопада 2024 року

3. Перелік питань, які потрібно розробити: економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства. теоретичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості в умовах трансформації економіки України. вплив економічних та інноваційних факторів на розвиток підприємств фармацевтичного комплексу. огляд фінансово-економічного стану ТОВ «ФАРМАК». аналіз структури управління та інвестиційної діяльності ТОВ «Фармак». Оцінка інноваційного та інвестиційного потенціалу ТОВ «Фармак»; заходи щодо підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю; стратегічні напрями розвитку інвестиційної привабливості фармацевтичного підприємства «ФАРМАК». шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак».

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1	Узгодження змісту кваліфікаційної роботи
2	Підготовка першого розділу кваліфікаційної роботи
3	Доопрацювання першого розділу згідно з рекомендаціями науково керівника. Написання другого розділу кваліфікаційної роботи
4	Доопрацювання другого розділу згідно з рекомендаціями науково керівника. Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи
5	Доопрацювання третього розділу згідно з рекомендаціями науково керівника. Підготовка тез доповіді на наукову конференцію, та/або підготовка наукової публікації за темою дослідження
6	Написання вступу, висновків кваліфікаційної роботи. Оформлення списку літератури
7	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру управління та адміністрування

5. Дата видачі завдання «28» червня 2024 року

Студент

підпис

А. В. КОТЮК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник роботи

підпис

О.В. ВАСИЛЬСВ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1 Економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства ..	8
1.2 Теоретичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості в умовах трансформації економіки України	15
1.3 Вплив економічних та інноваційних факторів на розвиток підприємств фармацевтичного комплексу	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТА ФАКТОРІВ ЇЇ ВПЛИВУ НА ТОВ «ФАРМАК»	34
2.1 Огляд фінансово-економічного стану ТОВ «ФАРМАК»	34
2.2 Аналіз структури управління та інвестиційної діяльності ТОВ «Фармак»	39
2.3 Оцінка інноваційного та інвестиційного потенціалу ТОВ «Фармак»	44
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ФАРМАК»	49
3.1 Заходи щодо підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю	49
3.2 Розробка стратегічних напрямів розвитку інвестиційної привабливості фармацевтичного підприємства «ФАРМАК»	57
3.3 Шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак» ..	63
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
ДОДАТКИ.....	77

ВСТУП

Актуальність теми. Інвестиційна привабливість підприємства є одним з ключових факторів його стійкого розвитку та конкурентоспроможності. У сучасних умовах глобалізації та активного розвитку ринку капіталу підприємства мають залучати не тільки внутрішні, але й зовнішні інвестиції для забезпечення свого розвитку, розширення виробництва та підвищення конкурентних переваг. Зокрема, інвестиційна привабливість підприємств фармацевтичної галузі, таких як "Фармак", є особливо важливою, оскільки вона впливає на можливості розширення ринку, впровадження інноваційних технологій, а також підвищення якості продукції.

ТОВ "Фармак" є одним з провідних фармацевтичних підприємств в Україні, яке активно займається інноваційними розробками, виробництвом лікарських засобів та має суттєвий потенціал для залучення інвестицій. Покращення інвестиційної привабливості цієї компанії є важливим завданням, яке може сприяти її подальшому розвитку та зміцненню позицій на міжнародних ринках. Однак досягнення цієї мети вимагає системного підходу, що включає аналіз поточної ситуації, виявлення проблем та розробку шляхів їх подолання.

Вивчення питань інвестиційної привабливості та розробка ефективних шляхів її підвищення є актуальними для будь-якого підприємства, що прагне залучити додаткові фінансові ресурси для розвитку. Це особливо важливо для фармацевтичного сектору, де постійне вдосконалення продукції та технологій потребує значних інвестицій.

Метою даної кваліфікаційної роботи є розробка і обґрунтування шляхів підвищення інвестиційної привабливості підприємства "Фармак".

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі завдання:

- Дослідити економічну сутність інвестиційної привабливості підприємства;
- Визначити теоретичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості в умовах трансформації економіки України;
- Визначити вплив економічних та інноваційних факторів на розвиток підприємств фармацевтичного комплексу;
- Здійснити огляд фінансово-економічного стану ТОВ «ФАРМАК»;
- Зробити аналіз структури управління та інвестиційної діяльності ТОВ «Фармак»;
- Провести оцінку інноваційного та інвестиційного потенціалу ТОВ «Фармак»;
- Розробити заходи щодо підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю;
- Розробити стратегічні напрями розвитку інвестиційної привабливості фармацевтичного підприємства «ФАРМАК»;
- Запропонувати шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак».

Об'єктом дослідження є ТОВ "Фармак" та його інвестиційна привабливість.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти покращення інвестиційної привабливості компанії "Фармак".

Методи дослідження. Для виконання завдань роботи використовувалися такі наукові методи: аналізу та синтезу – для оцінки інвестиційної привабливості підприємства; економіко-статистичний метод – для аналізу фінансово-економічного стану компанії "Фармак"; абстрактно-логічний метод – для обґрунтування шляхів підвищення інвестиційної привабливості.

Теоретичною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, аналітичні звіти, публікації в галузі інвестиційної привабливості та фінансового менеджменту.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані для удосконалення стратегій залучення інвестицій підприємством "Фармак", що сприятиме його розвитку та підвищенню конкурентоспроможності.

Структура роботи включає вступ, три розділи, висновки та список використаних джерел, що складається з 56 найменувань. Загальний обсяг роботи 79 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства

Економічна сутність підприємства є однією з ключових складових його успішної діяльності та конкурентоспроможності. Вона визначає потенціал підприємства щодо залучення капіталовкладень, що впливають на подальший розвиток і стабільність компанії на ринку. Під інвестиційною привабливістю розуміють здатність підприємства приваблювати як внутрішні, так і зовнішні фінансові ресурси, необхідні для розширення виробництва, підвищення продуктивності та забезпечення конкурентних переваг. [39]

Підприємства з високим рівнем інвестиційної привабливості мають значний потенціал для зростання, вони здатні залучати фінансування за сприятливими умовами, що дозволяє їм активно розвивати свою діяльність. Досягнення цього рівня залежить від багатьох факторів, таких як фінансові показники, організаційна структура, репутація на ринку, стабільність управління, технологічні можливості та стратегія розвитку компанії. На інвестиційну привабливість також впливають зовнішні чинники, зокрема економічна та політична стабільність країни, в якій здійснює діяльність підприємство, а також законодавче середовище та наявність стимулюючих механізмів для інвесторів. [45]

Фармацевтична компанія «Фармак» є одним з лідерів на фармацевтичному ринку України і активно розвивається на міжнародному рівні. Висока інвестиційна привабливість ТОВ «Фармак» зумовлена кількома важливими факторами: стабільними фінансовими показниками, активною інноваційною діяльністю, а також ефективним управлінням і впровадженням сучасних технологій у виробництво лікарських засобів. Крім того, «Фармак»

володіє розвиненою матеріально-технічною базою, що включає сучасне обладнання, лабораторії, а також дотриманням міжнародних стандартів якості виробництва. [38]

Одним із важливих елементів, що сприяють інвестиційній привабливості підприємства, є його фінансовий стан. Фінансова стійкість «Фармак» підтверджується високими показниками прибутковості, рентабельності, а також низьким рівнем заборгованості. Також важливим фактором є наявність прозорої фінансової звітності та аудиту, що підвищує довіру інвесторів. [41]

Варто також відзначити, що «Фармак» активно розвиває інноваційні проекти, зокрема впроваджує нові технології у виробництво лікарських засобів, що відповідають міжнародним стандартам. Це робить компанію привабливою для інвесторів, оскільки інновації забезпечують довгостроковий розвиток і конкурентні переваги. [42] Крім того, підприємство активно співпрацює з міжнародними організаціями та інвесторами, що дозволяє йому залучати нові технології та капітал для подальшого зростання.

На інвестиційну привабливість «Фармак» також впливають фактори зовнішнього середовища. Зокрема, стабільність української економіки та її законодавче регулювання мають важливе значення для потенційних інвесторів. [41] Однак, незважаючи на певні труднощі, зокрема політичну нестабільність та економічні виклики, «Фармак» вдало маневрує на ринку завдяки високій ефективності управління та стратегії диверсифікації ризиків.

Таким чином, інвестиційна привабливість «Фармак» базується на кількох ключових факторах, таких як стабільні фінансові показники, інноваційність, активне впровадження сучасних технологій, а також надійність і стабільність управління. Все це робить компанію привабливою для інвесторів та забезпечує її подальший успіх на національному та міжнародному рівнях.

Таблиця 1.1 - Фактори інвестиційної привабливості підприємства

Фактор	Опис	Вплив на інвестиційну привабливість
Фінансова стабільність	Високі показники прибутковості та рентабельності	Знижує ризики для інвесторів
Інноваційність	Впровадження сучасних технологій та нових продуктів	Підвищує конкурентоспроможність та довгострокову привабливість
Репутація на ринку	Лідерство на фармацевтичному ринку України	Підвищує довіру інвесторів
Міжнародні стандарти	Відповідність продукції міжнародним стандартам якості	Збільшує можливості для міжнародного співробітництва
Управлінська ефективність	Ефективне керівництво та стратегічне планування	Підвищує надійність для потенційних інвесторів

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [45].

Значення інвестиційної привабливості важко переоцінити, оскільки вона дозволяє підприємству не тільки залучати нові ресурси для розвитку, але й забезпечувати стабільність у мінливих умовах ринку. Таким чином, дослідження інвестиційної привабливості підприємства «Фармак» дає можливість виявити ключові напрямки для подальшого покращення ефективності його діяльності, залучення нових інвесторів та зміцнення конкурентних позицій на ринку.

Одним із важливих факторів, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства «Фармак», є його здатність забезпечувати постійний розвиток і модернізацію виробничих процесів. Підприємство активно інвестує у власні наукові розробки та дослідження, що дозволяє йому не тільки залишатися на передовій фармацевтичної галузі, але й швидко адаптуватися до нових викликів ринку. Завдяки цьому «Фармак» демонструє високу конкурентоспроможність як на національному, так і на міжнародному рівнях. Важливою перевагою компанії є наявність власних лабораторій, які дозволяють проводити дослідження і розробляти нові лікарські препарати, що відповідають сучасним вимогам якості. [38]

Ще одним значущим елементом інвестиційної привабливості «Фармак» є його орієнтація на експортну діяльність. Підприємство успішно постачає свою продукцію в десятки країн світу, що дозволяє йому диверсифікувати свої ризики і забезпечувати стабільний фінансовий потік. Експортна стратегія компанії сприяє підвищенню її іміджу на міжнародній арені, оскільки «Фармак» дотримується міжнародних стандартів якості та безпеки у виробництві лікарських засобів. Це не тільки підвищує привабливість для іноземних інвесторів, але й робить компанію надійним партнером у глобальних ланцюгах постачання фармацевтичної продукції. [42]

Крім того, одним із важливих аспектів, що забезпечують інвестиційну привабливість підприємства, є його прозорість у фінансовій звітності та висока культура корпоративного управління. «Фармак» постійно публікує відкриту фінансову звітність, що дозволяє потенційним інвесторам оцінювати стан справ у компанії та робити обґрунтовані інвестиційні рішення. Прозорість фінансової діяльності знижує ризики для інвесторів і підвищує довіру до компанії, що в свою чергу сприяє залученню додаткових інвестицій. [41]

Однак, слід зазначити, що на інвестиційну привабливість підприємства можуть впливати і зовнішні ризики, такі як політична та економічна нестабільність в Україні. У такому контексті важливою складовою стратегії компанії є управління ризиками, що дозволяє зменшувати негативний вплив зовнішніх факторів. Для «Фармак» важливою є також політика диверсифікації ризиків, яка включає як розширення географії збуту, так і співпрацю з іноземними партнерами для залучення нових технологій та інвестицій. Це забезпечує підприємству стабільність навіть у складних умовах глобальних економічних коливань. [20]

Інвестиційна привабливість також залежить від здатності компанії відповідати сучасним екологічним вимогам. «Фармак» активно інвестує у розвиток екологічно чистих технологій і дотримується міжнародних стандартів охорони навколишнього середовища. Це робить компанію більш привабливою для інвесторів, які орієнтуються на сталий розвиток і соціальну

відповідальність бізнесу. Сьогодні багато інвесторів надають перевагу підприємствам, які дотримуються принципів екологічної та соціальної відповідальності, тому екологічна політика компанії стає важливим елементом її інвестиційної привабливості. [42]

Таким чином, інвестиційна привабливість підприємства «Фармак» визначається комплексом факторів, включаючи фінансову стабільність, інноваційний потенціал, прозорість управління, орієнтацію на експорт та екологічну відповідальність. Ці фактори дозволяють компанії залишатися привабливою для інвесторів навіть у складних економічних умовах, забезпечуючи стабільний розвиток і високий рівень конкурентоспроможності.

Таблиця 1.2 - Ключові фактори інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак»

Фактор	Опис	Вплив на інвестиційну привабливість
Науково-дослідна діяльність	Власні лабораторії та впровадження інновацій	Забезпечує конкурентні переваги на ринку
Експортна орієнтація	Продукція постачається в десятки країн світу	Диверсифікує ризики та забезпечує стабільний фінансовий потік
Прозорість фінансової звітності	Публікація відкритої фінансової звітності	Підвищує довіру інвесторів та знижує ризики
Управління ризиками	Диверсифікація ризиків та розширення географії збуту	Підвищує стійкість до зовнішніх факторів
Екологічна відповідальність	Впровадження екологічно чистих технологій	Підвищує привабливість для інвесторів, орієнтованих на сталий розвиток

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [39].

У результаті аналізу інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак» можна зробити висновок, що підприємство володіє значним потенціалом для залучення нових інвестицій та зміцнення своїх позицій на ринку завдяки ефективній стратегії управління, інноваційній діяльності та орієнтації на експорт. Успішне впровадження сучасних технологій та зосередження на сталому розвитку забезпечують «Фармак» значну конкурентну перевагу та інвестиційну привабливість на міжнародному рівні.

Ще одним важливим аспектом інвестиційної привабливості «Фармак» є здатність компанії залучати інвестиції для розширення своєї діяльності на нові ринки. Міжнародна експансія – це один із ключових напрямків розвитку компанії, який дозволяє не лише диверсифікувати ризики, але й забезпечити стабільний дохід. У цьому контексті важливим фактором є підвищення рівня довіри міжнародних партнерів, що досягається за рахунок відповідності міжнародним стандартам якості та безпеки фармацевтичної продукції. Висока репутація компанії на міжнародному ринку є однією з головних причин її інвестиційної привабливості для іноземних інвесторів. [36]

Також необхідно зазначити, що «Фармак» активно використовує сучасні інформаційні технології для покращення своєї операційної діяльності та управління процесами. Впровадження інновацій у сфері ІТ дозволяє компанії оптимізувати виробничі процеси, поліпшити логістичні операції та підвищити ефективність управління ресурсами. Це, в свою чергу, дозволяє зменшити витрати, підвищити продуктивність та покращити показники фінансової ефективності. Сучасні ІТ-рішення є важливим елементом забезпечення інвестиційної привабливості, оскільки вони сприяють зростанню операційної прозорості та зниженню ризиків, пов'язаних із людським фактором або технічними збоями. [29]

Щодо фінансової стабільності компанії, варто відзначити, що «Фармак» має позитивні фінансові показники, що забезпечують стабільне зростання як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку. Протягом останніх років компанія демонструє стабільні темпи росту доходів, що підвищує її привабливість для інвесторів, які прагнуть вкладати кошти в перспективні і стабільні підприємства. Високі фінансові показники дозволяють «Фармак» інвестувати у подальший розвиток та модернізацію своїх виробничих потужностей, що робить компанію привабливою як для стратегічних, так і для фінансових інвесторів. [33]

Крім того, важливо підкреслити роль державної підтримки та регуляторних умов, які впливають на інвестиційну привабливість підприємства. В Україні фармацевтична галузь є одним із пріоритетних напрямків розвитку, що відкриває можливості для отримання державних пільг і субсидій, які можуть стимулювати інвестиції. З одного боку, сприятливі регуляторні умови полегшують компаніям залучення іноземних інвесторів, а з іншого – роблять їх конкурентоспроможнішими на глобальному ринку. Підприємства, які користуються підтримкою держави, зазвичай мають кращі умови для залучення інвестицій. «Фармак» є однією з компаній, яка активно співпрацює з державними структурами для отримання додаткових інвестиційних можливостей. [45]

Окремо варто звернути увагу на інноваційні рішення, які впроваджує компанія. Розробка нових лікарських засобів на основі сучасних досліджень дозволяє компанії займати провідні позиції у фармацевтичній галузі. Інноваційний потенціал «Фармак» забезпечується високою кваліфікацією персоналу та використанням сучасних технологій, що дозволяє випускати конкурентоспроможну продукцію на світовому рівні. Враховуючи високий рівень науково-технічного розвитку компанії, інвестори, які орієнтуються на інноваційний розвиток і перспективи зростання, зацікавлені в інвестуванні в «Фармак». [47]

Таблиця 1.3 – Фактори, що впливають на інвестиційну привабливість ТОВ «Фармак»

Фактор	Опис	Вплив на інвестиційну привабливість
Міжнародна експансія	Розширення ринків збуту та залучення іноземних партнерів	Забезпечує стабільність доходів та диверсифікацію ризиків
Використання інформаційних технологій	Оптимізація виробничих та управлінських процесів за допомогою ІТ	Підвищує ефективність та прозорість операцій
Фінансова стабільність	Стабільні фінансові показники та зростання доходів	Знижує ризики для інвесторів та підвищує привабливість
Державна підтримка	Отримання пільг та субсидій для розвитку фармацевтичної галузі	Покращує умови для залучення інвестицій
Інноваційний потенціал	Розробка нових лікарських засобів та впровадження інновацій	Підвищує конкурентоспроможність та зацікавленість інвесторів

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [62].

Цей підхід дозволяє компанії «Фармак» утримувати лідируючі позиції в галузі та залишатися одним із найпривабливіших підприємств для інвесторів як в Україні, так і за її межами.

1.2 Теоретичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості в умовах трансформації економіки України

Трансформація економіки України за останні десятиліття вимагає перегляду традиційних підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Сучасні теоретичні підходи враховують не лише фінансові

показники, а й інші фактори, що формують конкурентоспроможність компаній у глобалізованому світі. Основними критеріями оцінки інвестиційної привабливості є фінансова стабільність, використання інновацій, рівень технологічної оснащеності, експортний потенціал та державна підтримка.

Одним із ключових підходів є метод оцінки через фінансову стійкість. Він базується на показниках, таких як рентабельність, ліквідність та платоспроможність компанії. Важливість цього підходу полягає в тому, що інвестори прагнуть мінімізувати свої ризики, вкладаючи кошти в стабільні компанії, які мають стійку фінансову базу. Однак у контексті трансформаційної економіки України одних фінансових показників недостатньо для повноцінної оцінки.

Іншим важливим підходом є аналіз інноваційного потенціалу компанії. Впровадження новітніх технологій, розробка нових продуктів та патентів є індикатором зростання конкурентоспроможності компанії. Для підприємств, таких як «Фармак», цей підхід є критично важливим, оскільки фармацевтична галузь вимагає постійних інновацій для підтримки науково-технічного рівня продукції. Компанії, які успішно інвестують у наукові дослідження та розвиток, мають вищі шанси залучити інвесторів.

Крім того, сучасні підходи до оцінки інвестиційної привабливості також враховують використання інформаційних технологій. Впровадження цифрових рішень у виробничі та управлінські процеси дозволяє підвищити прозорість операцій та ефективність управління. Компанії, які активно використовують ІТ-технології, зменшують операційні витрати та підвищують свою привабливість для інвесторів.

Таблиця 1.4 показує, як різні фактори впливають на інвестиційну привабливість ТОВ «Фармак», що є одним із лідерів фармацевтичного ринку України.

Таблиця 1.4 Фактори, що впливають на інвестиційну привабливість компанії «Фармак»

Фактор	Опис	Вплив на інвестиційну привабливість
Міжнародна експансія	Розширення ринків збуту та залучення іноземних партнерів	Забезпечує стабільність доходів та диверсифікацію ризиків
Використання інформаційних технологій	Оптимізація виробничих та управлінських процесів за допомогою ІТ	Підвищує ефективність та прозорість операцій
Фінансова стабільність	Стабільні фінансові показники та зростання доходів	Знижує ризики для інвесторів та підвищує привабливість
Державна підтримка	Отримання пільг та субсидій для розвитку фармацевтичної галузі	Покращує умови для залучення інвестицій
Інноваційний потенціал	Розробка нових лікарських засобів та впровадження інновацій	Підвищує конкурентоспроможність та зацікавленість інвесторів

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [55].

Ще один підхід, який варто враховувати в умовах трансформації економіки, — це державна підтримка. Оцінка інвестиційної привабливості включає аналіз можливості отримання пільг, субсидій або інших форм допомоги від держави. У разі, якщо компанія має доступ до таких ресурсів, вона стає більш привабливою для інвесторів. Це особливо актуально для компаній, які працюють у галузях, що є пріоритетними для держави, наприклад, у фармацевтиці.

У глобальному контексті інвестиційна привабливість також залежить від здатності компанії виходити на міжнародні ринки. Міжнародна експансія є важливим фактором, який забезпечує стабільність доходів компанії і зменшує ризики, пов'язані з коливаннями внутрішнього ринку. Вихід на міжнародні ринки підвищує шанси компанії залучити іноземних інвесторів, оскільки це свідчить про конкурентоспроможність на світовому рівні.

Іншим важливим фактором є наявність диверсифікованих джерел доходу. Компанії, які мають декілька напрямів діяльності або працюють у

різних сегментах ринку, є більш привабливими для інвесторів. Це знижує ризики залежності від одного джерела доходів і підвищує стабільність фінансових потоків. Наприклад, компанія «Фармак» розробляє різноманітні лікарські засоби, що допомагає їй залишатися надійним гравцем на ринку.

Таблиця 1.5 Вплив зовнішніх факторів на інвестиційну привабливість.

Зовнішній фактор	Опис	Вплив на компанію
Економічна стабільність країни	Стан економіки впливає на можливості залучення інвестицій	Підвищення інвестиційної активності за умов стабільної економіки
Політична стабільність	Наявність стабільного політичного середовища	Забезпечує сприятливі умови для інвестування
Валютні коливання	Коливання курсу національної валюти	Знижує привабливість за умов нестабільності валютного ринку
Інфляція	Рівень інфляції у країні	Висока інфляція знижує купівельну спроможність та інвестиційну привабливість

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [43].

Зовнішні фактори, такі як економічна і політична стабільність, також є важливими для оцінки інвестиційної привабливості компанії в умовах трансформації економіки. Від стабільності цих чинників залежить прогнозованість економічного розвитку країни, що напряду впливає на рішення інвесторів щодо вкладення капіталу.

Таким чином, використання комплексного підходу до оцінки інвестиційної привабливості, що включає як внутрішні, так і зовнішні фактори, дозволяє більш об'єктивно оцінити перспективи розвитку компанії в умовах трансформаційної економіки. Компанії, такі як «Фармак», які орієнтовані на інновації, міжнародну експансію та використання сучасних технологій, мають значно вищі шанси залучити інвестиції.

1.3 Вплив економічних та інноваційних факторів на розвиток підприємств фармацевтичного комплексу

Фармацевтичний комплекс є однією з найдинамічніших та інноваційних галузей економіки, яка суттєво впливає на здоров'я населення та економічний розвиток країни. Економічні та інноваційні фактори відіграють ключову роль у розвитку фармацевтичного комплексу (ФК), який є невід'ємною частиною системи охорони здоров'я. Ці фактори впливають на здатність підприємств створювати інноваційні продукти, удосконалювати виробничі процеси та підвищувати свою конкурентоспроможність на глобальному ринку. Стійкий розвиток фармацевтичної індустрії залежить від макроекономічної стабільності, доступу до фінансування, а також від здатності підприємств впроваджувати новітні технології та інновації.

До основних економічних факторів належать державна підтримка, доступ до фінансування, податкова політика та економічна стабільність. Вплив держави на фармацевтичний сектор виявляється через субсидії, пільгові кредити та інші стимули для підтримки науково-дослідних розробок та виробництва життєво важливих ліків. Окрім цього, доступ до кредитування є ключовим для малих і середніх фармацевтичних підприємств, оскільки інноваційні процеси потребують значних інвестицій, яких не завжди достатньо з внутрішніх ресурсів компаній.

Важливим економічним фактором також є податкова політика, яка може сприяти розвитку фармацевтичного комплексу через надання пільг на дослідження та розробки нових препаратів. Наприклад, у деяких країнах фармацевтичні компанії отримують пільги на інвестиції у виробництво та наукові дослідження, що стимулює зростання інновацій у галузі.

Інновації у фармацевтичному секторі, зокрема впровадження нових технологій та процесів, також мають вирішальне значення для зростання

продуктивності підприємств. Основні інноваційні фактори включають розвиток біотехнологій, автоматизацію виробничих процесів, цифровізацію та впровадження штучного інтелекту. Завдяки сучасним досягненням у біотехнологіях підприємства можуть створювати нові покоління ліків, які є ефективнішими та мають менше побічних ефектів. Цифровізація та автоматизація процесів дозволяють значно скоротити витрати на виробництво та підвищити точність дозування препаратів, що сприяє збільшенню конкурентоспроможності підприємств на світовому ринку.

Впровадження інновацій не лише покращує якість продукції, але й сприяє оптимізації процесів управління на підприємствах. Це дозволяє фармацевтичним компаніям швидко адаптуватися до змін на ринку та мінімізувати витрати на виробництво. Наприклад, автоматизація виробничих ліній дозволяє зменшити залежність від ручної праці та підвищити ефективність виробничих процесів.

Таблиця 1.6 - Основні економічні та інноваційні фактори розвитку фармацевтичного комплексу.

Фактор	Опис
Державна підтримка	Вплив державних програм на стимулювання розробки нових лікарських засобів
Доступ до кредитування	Можливість підприємств отримувати фінансування для розвитку
Податкова політика	Пільги на науково-дослідні роботи та інвестиції у виробництво
Біотехнології	Використання генної інженерії для створення нових поколінь ліків
Автоматизація	Зменшення витрат на ручну працю та підвищення точності виробництва

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [24].

Залежність розвитку фармацевтичного комплексу від впровадження інновацій очевидна. Завдяки впровадженню сучасних технологій та автоматизованих систем управління підприємства можуть швидше реагувати

на потреби ринку, знижувати витрати на виробництво та збільшувати продуктивність. Наприклад, використання роботизованих систем на виробничих лініях значно підвищує ефективність виробництва, знижує ризик помилок і дозволяє компаніям бути більш конкурентоспроможними навіть у складних економічних умовах.

Таблиця 1.7 Вплив інноваційних факторів на продуктивність фармацевтичного комплексу.

Інноваційний фактор	Вплив на продуктивність
Біотехнології	Підвищення ефективності лікування та зменшення побічних ефектів
Автоматизація	Скорочення витрат та підвищення точності виробничих процесів
Цифрові платформи	Прискорення клінічних випробувань та виведення нових препаратів на ринок

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [35].

Впровадження інновацій у виробничі процеси фармацевтичних підприємств є критично важливим для їхнього подальшого розвитку. Економічна стабільність, державна підтримка, доступ до фінансових ресурсів і інноваційні технології дозволяють компаніям зміцнювати свої позиції на ринку та забезпечувати високий рівень якості продукції. Це, своєю чергою, сприяє покращенню якості життя пацієнтів і підвищенню ефективності лікування різних захворювань.

Сучасні фармацевтичні компанії стикаються з високим рівнем конкуренції як на національних, так і на міжнародних ринках. З огляду на це, важливим є не лише розвиток власних технологій, але й залучення нових партнерів для співпраці у сфері наукових досліджень і розробок. Співпраця з міжнародними науковими інститутами та дослідницькими центрами дозволяє фармацевтичним компаніям отримувати доступ до передових технологій і

знижувати витрати на дослідження та розробки нових лікарських засобів. Таким чином, стратегічні альянси можуть стати джерелом інновацій, що допомагає підприємствам зберігати лідируючі позиції на ринку.

Ще одним важливим фактором, що сприяє підвищенню інвестиційної привабливості підприємств фармацевтичної галузі, є створення інноваційних продуктів, здатних задовольнити потреби споживачів на ринках із високою купівельною спроможністю. Розробка нових лікарських засобів або модифікація вже існуючих продуктів може значно підвищити рівень продажів і залучити нових інвесторів. Наприклад, використання сучасних біотехнологій дозволяє створювати нові покоління ліків, що є ефективнішими та безпечнішими для пацієнтів.

Крім того, важливим є підвищення стандартів якості продукції, що виробляється. Дотримання міжнародних стандартів, таких як GMP (Good Manufacturing Practice), та сертифікація продукції у відповідності до вимог регуляторних органів країн, куди експортується продукція, є критичним для розширення ринків збуту. Інвестори високо оцінюють компанії, які підтримують високі стандарти якості та безпеки своїх продуктів, оскільки це знижує ризики, пов'язані з можливими претензіями з боку споживачів чи регуляторних органів.

Слід також зазначити, що глобальні зміни в регулюванні фармацевтичної діяльності вимагають від компаній гнучкого підходу до адаптації. Зокрема, в багатьох країнах поступово вводяться нові вимоги до маркування лікарських засобів, їхньої реєстрації та проведення клінічних випробувань. Для того, щоб не втратити позицій на ринку, компаніям необхідно вчасно впроваджувати необхідні зміни у процесах виробництва та маркетингу. Вміння швидко адаптуватися до нових вимог є ознакою високого рівня управління та стратегічного планування.

Сучасні фармацевтичні компанії також повинні враховувати екологічні аспекти своєї діяльності, оскільки питання стійкого розвитку та охорони довкілля набувають дедалі більшої ваги. Впровадження екологічно чистих

технологій виробництва та раціональне використання природних ресурсів не лише сприяють зниженню витрат, але й підвищують привабливість компаній для інвесторів, які орієнтовані на підтримку сталого розвитку. В умовах зростаючого інтересу до екологічних стандартів, фармацевтичні компанії можуть отримати додаткові переваги, впроваджуючи програми екологічної відповідальності.

Ще одним важливим аспектом є зростання ролі інформаційних технологій у фармацевтичному виробництві. Впровадження цифрових рішень, таких як ERP-системи (Enterprise Resource Planning) та SCM-системи (Supply Chain Management), дозволяє підприємствам значно підвищити ефективність управління ресурсами, оптимізувати виробничі процеси та зменшити витрати. Використання таких систем допомагає компаніям оперативно реагувати на зміни в попиті та забезпечувати безперебійність постачання на ринки.

Серед інноваційних тенденцій також варто відзначити розвиток персоналізованої медицини, яка вимагає від фармацевтичних компаній нових підходів до розробки та виробництва лікарських засобів. Персоналізована медицина спрямована на розробку препаратів, які враховують індивідуальні особливості пацієнта, такі як його генетичний профіль або особливості метаболізму. Розвиток цього напрямку дозволяє компаніям випускати більш ефективні та безпечні ліки, що може стати суттєвою конкурентною перевагою на ринку.

Також важливо відзначити роль фармацевтичних кластерів, які сприяють підвищенню рівня кооперації між підприємствами, науковими установами та державними органами. Такі кластери дозволяють підприємствам більш ефективно використовувати наукові досягнення та забезпечують обмін знаннями між різними гравцями ринку. Кластери сприяють підвищенню конкурентоспроможності фармацевтичних компаній і створюють сприятливе середовище для інновацій.

Загалом, для успішного розвитку фармацевтичного комплексу необхідно забезпечити постійну взаємодію між економічними, інноваційними

та регуляторними факторами. Лише комплексний підхід до впровадження новітніх технологій, забезпечення якості продукції та адаптація до нових вимог ринку дозволяють фармацевтичним компаніям, таким як «Фармак», утримувати лідируючі позиції та залучати нові інвестиції для подальшого зростання.

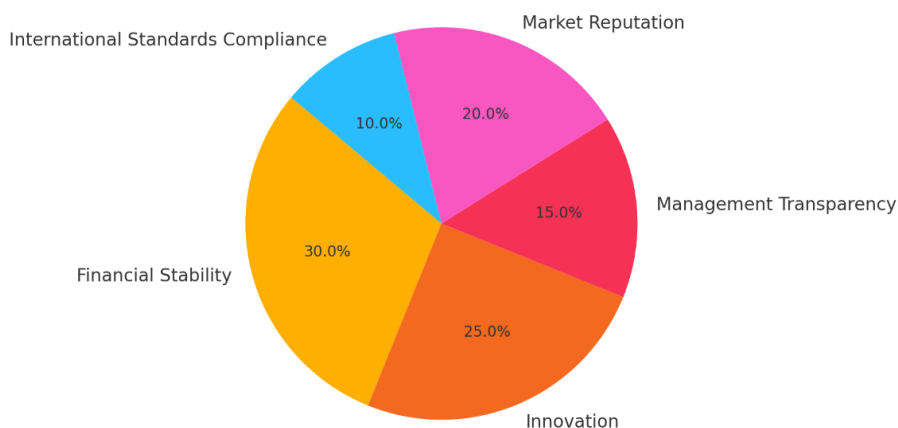

Рисунок 1.1 - Вплив внутрішніх факторів на інвестиційну привабливість компанії

Диверсифікація продуктового портфеля допомагає компаніям адаптуватися до швидко змінюваних умов ринку та розширювати асортимент продукції для задоволення потреб різних сегментів споживачів. Для фармацевтичних підприємств важливо мати широкий спектр лікарських засобів, які охоплюють різні категорії захворювань, оскільки це дозволяє залучати нових споживачів та збільшувати свою частку на ринку. Стратегія диверсифікації також дозволяє компаніям швидше реагувати на зміни в попиті, що є критично важливим у такій динамічній галузі, як фармацевтика.

Також слід зазначити, що розвиток науково-дослідницької діяльності є важливим фактором успіху для фармацевтичних компаній. Інвестиції в дослідження і розробки (R&D) дозволяють підприємствам створювати нові лікарські препарати, що відповідають сучасним вимогам ринку та забезпечують конкурентоспроможність компанії на глобальному рівні. У цьому контексті важливим є також питання патентного захисту розробок, що

забезпечує ексклюзивні права на виробництво та продаж нових препаратів, тим самим захищаючи компанії від конкурентів.

Важливо також підкреслити роль цифровізації у фармацевтичній галузі. Впровадження цифрових технологій у виробничі та управлінські процеси дозволяє підприємствам оптимізувати свою діяльність та підвищувати ефективність використання ресурсів. Наприклад, використання сучасних інформаційних систем для управління ланцюгами постачання допомагає скоротити витрати на логістику та зменшити час доставки продукції до кінцевих споживачів. Крім того, цифрові рішення дозволяють фармацевтичним компаніям ефективніше управляти запасами лікарських засобів, зменшуючи ризики їхнього дефіциту або надлишку.

Ще одним важливим аспектом є питання забезпечення якості та безпеки лікарських засобів. Для фармацевтичних компаній надзвичайно важливо відповідати міжнародним стандартам якості, оскільки це дозволяє їм виходити на зовнішні ринки та забезпечувати довіру з боку споживачів і регуляторних органів. Компанії, які дотримуються стандартів GMP, можуть легше отримувати сертифікацію на міжнародному рівні, що сприяє їхньому швидкому розвитку на глобальних ринках. Це особливо актуально в умовах посилення регуляторних вимог до фармацевтичної продукції в багатьох країнах.

У цьому контексті важливу роль відіграє також автоматизація контролю якості на всіх етапах виробничого процесу. Використання автоматизованих систем для контролю якості дозволяє знизити ризики виникнення помилок і забезпечити стабільну якість продукції. Це, своєю чергою, сприяє зменшенню витрат на виправлення дефектів і підвищенню репутації компанії на ринку.

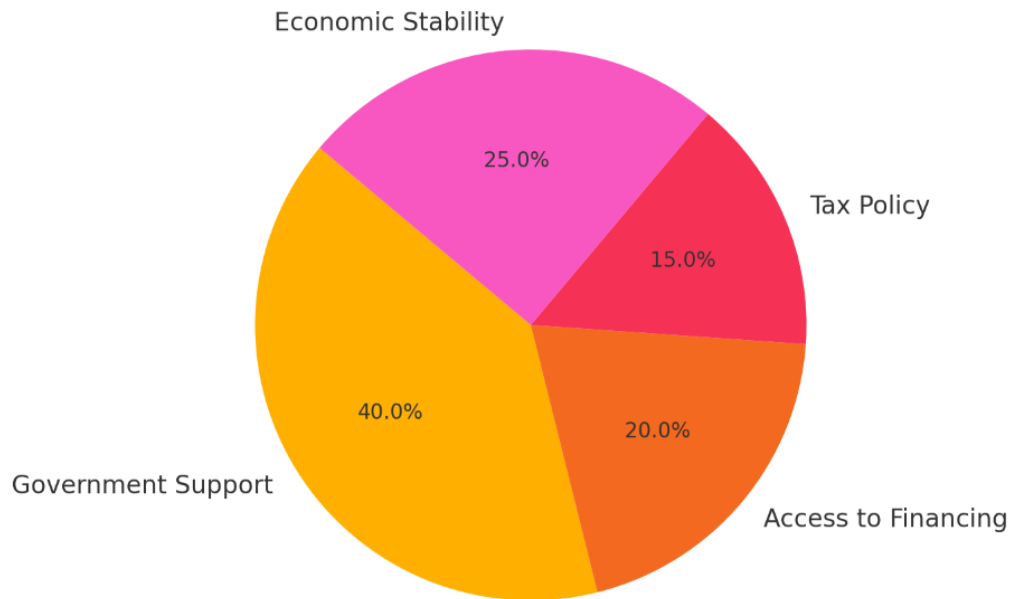

Рисунок 1.2 - Вплив зовнішніх економічних факторів на інвестиційну привабливість фармацевтичної галузі

Ще однією ключовою тенденцією є збільшення ролі штучного інтелекту та аналітики великих даних у фармацевтичній галузі. Штучний інтелект може використовуватися для оптимізації процесів виробництва, а також для прогнозування попиту на лікарські засоби та планування ланцюгів постачання. Аналітика великих даних допомагає фармацевтичним компаніям краще розуміти потреби споживачів, аналізувати ринки та визначати найбільш перспективні напрямки розвитку.

Крім того, важливим напрямком розвитку є впровадження персоналізованої медицини, що базується на індивідуальних потребах пацієнтів. Для цього фармацевтичні компанії мають активно впроваджувати інноваційні технології, такі як генетичне тестування та молекулярна діагностика, що дозволяють розробляти ліки, які враховують індивідуальні особливості організму пацієнта. Це дозволяє підвищити ефективність лікування та зменшити ризик побічних ефектів, що є важливим фактором для підвищення конкурентоспроможності на ринку.

Особливої уваги заслуговує також питання доступності ліків для різних верств населення. Для фармацевтичних компаній важливо не тільки виробляти високоякісні ліки, але й забезпечувати їхню доступність для всіх категорій споживачів, включаючи людей з низьким рівнем доходів. Це може бути досягнуто шляхом впровадження програм соціальної відповідальності, зокрема зниження цін на життєво важливі препарати або надання пільг для окремих категорій пацієнтів.

Крім того, експортна діяльність фармацевтичних компаній залишається важливим фактором для їхнього розвитку. Зважаючи на зростаючу глобалізацію ринків, компанії, які успішно експортують свою продукцію, мають значні переваги в залученні нових інвестицій та зміцненні своїх позицій на міжнародному рівні. Експорт сприяє диверсифікації доходів компаній та забезпечує стабільність їхньої фінансової діяльності навіть у разі коливань національної економіки.

Таким чином, комплексний підхід до впровадження інноваційних та економічних стратегій у діяльність фармацевтичних компаній є запорукою їхнього успішного розвитку на глобальному рівні. Впровадження новітніх технологій, забезпечення якості продукції, адаптація до нових регуляторних вимог та розширення ринків збуту дозволять фармацевтичним підприємствам залишатися конкурентоспроможними та привабливими для інвесторів.

Одним із ключових елементів цифровізації є впровадження технологій штучного інтелекту (ШІ) та великих даних (Big Data), що дозволяє компаніям проводити точніший аналіз ринку, прогнозувати потреби споживачів і розробляти персоналізовані підходи до лікування. Це особливо важливо для фармацевтичного сектору, де швидкість виведення нових препаратів і точність у дослідженнях є критичними факторами успіху. ШІ допомагає прискорити процеси досліджень і розробок, зменшуючи час на клінічні випробування та підвищуючи ефективність наукових досліджень.

Окрім цього, фармацевтичні компанії активно використовують інтернет речей (IoT) для моніторингу виробничих процесів і забезпечення контролю

якості. Завдяки IoT можна в режимі реального часу відстежувати стан обладнання, моніторити температуру, вологість та інші важливі показники під час виробництва ліків, що дозволяє знизити кількість дефектної продукції та забезпечити відповідність міжнародним стандартам. Це, своєю чергою, сприяє підвищенню рівня довіри з боку інвесторів і споживачів.

Ще одним важливим трендом є використання хмарних технологій для зберігання та обробки великих масивів даних. Це дозволяє компаніям зменшити витрати на IT-інфраструктуру та забезпечити безперебійний доступ до необхідної інформації з будь-якої точки світу. Хмарні технології також сприяють спрощенню процесів обробки даних про пацієнтів, що підвищує ефективність лікування та зменшує ризик помилок у медичній документації.

Впровадження цифрових технологій також позитивно впливає на взаємодію з клієнтами. Використання чат-ботів, мобільних додатків та інтернет-платформ дозволяє фармацевтичним компаніям забезпечувати високий рівень сервісу та підтримки клієнтів. Це важливо не тільки для підвищення лояльності споживачів, але й для зміцнення конкурентних позицій на ринку. Крім того, цифрові технології допомагають покращити маркетингові кампанії, роблячи їх більш цілеспрямованими та ефективними.

Додатково, цифрові платформи дозволяють фармацевтичним компаніям активно залучати пацієнтів до клінічних випробувань, що прискорює процес виведення нових ліків на ринок. Завдяки можливості проводити онлайн-опитування та збирати дані про стан здоров'я пацієнтів у реальному часі, компанії можуть швидше отримувати результати та проводити аналіз ефективності нових препаратів.

Одним із важливих аспектів, що сприяють підвищенню інвестиційної привабливості фармацевтичних підприємств, є прозорість бізнес-процесів. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє компаніям підвищувати рівень прозорості фінансової звітності, що є ключовим фактором для залучення інвесторів. Інвестори віддають перевагу компаніям, які можуть

забезпечити надійну і відкриту звітність, оскільки це дозволяє зменшити ризики та підвищити прогнозованість розвитку бізнесу.

Фармацевтичні компанії також приділяють увагу розвитку міжнародної співпраці та виходу на нові ринки. У сучасних умовах глобалізації компанії, які здатні розширювати свою присутність на міжнародних ринках, мають більше шансів залучити інвесторів і забезпечити стабільне зростання. Важливим аспектом тут є відповідність міжнародним стандартам якості та дотримання вимог різних регуляторних органів.

Ще однією важливою тенденцією є зростаюча увага до персоналізованої медицини. Фармацевтичні компанії дедалі більше інвестують у розробку ліків, які орієнтовані на індивідуальні особливості пацієнтів. Персоналізовані ліки дозволяють досягти вищих результатів лікування та знизити ризик побічних ефектів. Це підвищує ефективність лікування та зміцнює довіру споживачів до компанії, що є важливим фактором для інвесторів.

Окрім того, фармацевтичні компанії активно впроваджують технології штучного інтелекту для аналізу даних клінічних випробувань та розробки нових препаратів. Штучний інтелект дозволяє скоротити час, необхідний для дослідження нових ліків, і зменшити витрати на їхнє створення. Це дає можливість компаніям швидше виводити нові препарати на ринок і підвищувати свою конкурентоспроможність.

Також важливою тенденцією є підвищення значущості екологічних факторів у процесі виробництва лікарських засобів. Інвестори все частіше звертають увагу на екологічну політику компаній, які використовують екологічно чисті технології та дбають про мінімізацію впливу на навколишнє середовище. Компанії, які дотримуються принципів сталого розвитку, мають більше шансів залучити інвесторів, орієнтованих на відповідальний бізнес.

Не менш важливим аспектом є розвиток корпоративної соціальної відповідальності. Фармацевтичні компанії, які інвестують у соціальні програми, підтримують охорону здоров'я та місцеві громади, отримують

додаткові переваги на ринку. Інвестори все більше цінують компанії, що беруть на себе соціальні зобов'язання і вкладають у розвиток суспільства.

Таким чином, сучасні тенденції у фармацевтичному секторі вказують на важливість впровадження інноваційних технологій, забезпечення екологічної та соціальної відповідальності, а також прозорості бізнес-процесів. Компанії, які здатні адаптуватися до цих викликів, мають більше шансів залучити інвесторів та забезпечити стабільне зростання у довгостроковій перспективі.

Одним з інструментів для забезпечення відповідності вимогам є сертифікація за міжнародними стандартами якості, такими як ISO та GMP (Good Manufacturing Practice). Ці стандарти забезпечують контроль якості на всіх етапах виробництва, від сировини до готової продукції, що підвищує надійність і безпеку ліків. Впровадження стандартів GMP, зокрема, дозволяє компаніям отримувати сертифікати, які відкривають доступ до нових ринків і підвищують довіру споживачів і інвесторів.

Ще одним важливим аспектом є розвиток партнерських відносин з дослідницькими установами та університетами. Співпраця з академічними установами дозволяє фармацевтичним компаніям прискорити процес досліджень і розробок, використовуючи науковий потенціал і новітні відкриття. Крім того, така співпраця може залучати додаткові інвестиції, оскільки дослідницькі проекти часто підтримуються міжнародними грантовими програмами або державними субсидіями на інноваційні розробки.

Інвестори звертають увагу на здатність компанії розробляти нові, унікальні лікарські засоби, що забезпечують конкурентні переваги на ринку. Відтак, інноваційні дослідження в галузі біотехнологій, молекулярної біології та генетики дозволяють створювати нові типи терапій, зокрема генно-терапевтичні засоби. Ці напрямки є надзвичайно перспективними, оскільки нові препарати можуть значно покращити лікування складних захворювань, що раніше були невиліковними.

Необхідно також відзначити важливість правильної диверсифікації портфеля продуктів компанії. Диверсифікація дозволяє знижувати ризики

залежності від одного продукту або одного ринку. Фармацевтичні компанії, які працюють над створенням кількох різних лікарських засобів для лікування різних захворювань, зменшують ризики фінансових втрат у разі невдачі одного продукту або падіння попиту на певний сегмент. Це робить їх привабливішими для інвесторів, які шукають стабільність і мінімізацію ризиків.

Роль інноваційних платформ і цифрових інструментів у процесах R&D (Research and Development) стає все більш значущою. Використання платформ для віртуальних клінічних випробувань та аналізу даних дає можливість скоротити терміни досліджень і виведення нових продуктів на ринок. Окрім того, такі платформи дозволяють фармацевтичним компаніям знижувати витрати на проведення традиційних клінічних випробувань, залучаючи ширші групи пацієнтів і забезпечуючи більшу точність результатів.

У контексті розвитку ринку важливим є врахування демографічних змін. Зі старінням населення у багатьох країнах світу зростає попит на лікарські засоби для лікування хронічних захворювань, таких як серцево-судинні захворювання, цукровий діабет, онкологія тощо. Фармацевтичні компанії, які вчасно реагують на ці тенденції і розробляють продукти для лікування таких захворювань, мають значні перспективи для зростання і залучення інвестицій.

Крім того, варто зазначити, що фармацевтичні компанії все більше зосереджуються на використанні екологічно безпечних виробничих практик. Це сприяє розвитку сталого бізнесу, що є важливим не лише для репутації компанії, але й для залучення інвесторів, орієнтованих на екологічну відповідальність. Використання «зелених» технологій у виробництві може включати зниження споживання енергії, води та мінімізацію відходів, що позитивно впливає на загальну екологічну ситуацію.

Зростає роль соціальної відповідальності компаній. У сучасних умовах фармацевтичні компанії все частіше беруть участь у соціальних проектах, спрямованих на підтримку охорони здоров'я, боротьбу з пандеміями та іншими глобальними викликами. Такі ініціативи підвищують репутацію

компанії та сприяють зміцненню довіри з боку суспільства і потенційних інвесторів.

Таким чином, поєднання інноваційних підходів у дослідженнях і розробках, дотримання екологічних стандартів, соціальна відповідальність та дотримання регуляторних вимог робить фармацевтичні компанії значно привабливішими для інвесторів. Ці фактори забезпечують стабільний розвиток галузі та створюють умови для її довгострокового зростання.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було розглянуто теоретичні аспекти інвестиційної привабливості підприємств, зокрема економічну сутність, основні теоретичні підходи до оцінювання та фактори, які впливають на її підвищення. Було встановлено, що інвестиційна привабливість є ключовим показником, що визначає здатність підприємства залучати фінансові ресурси для забезпечення свого стабільного розвитку та конкурентоспроможності.

Окремо підкреслено важливість інноваційної діяльності у фармацевтичному секторі, що є основою для впровадження новітніх технологій і розробки нових лікарських засобів. Впровадження інновацій та технологій дозволяє підвищувати конкурентоспроможність підприємств на міжнародних ринках, що є особливо важливим для таких компаній, як "Фармак".

Було визначено, що серед основних факторів, які впливають на інвестиційну привабливість, слід виділити фінансову стабільність, прозорість управління, репутацію на ринку, інноваційний потенціал і відповідність міжнародним стандартам якості. Також значний вплив мають зовнішні чинники, такі як економічна стабільність держави, податкова політика та державна підтримка інновацій.

Таким чином, результати цього розділу дозволяють зробити висновок, що для підвищення інвестиційної привабливості підприємств фармацевтичної галузі важливо не лише підтримувати високий рівень фінансових показників, але й активно впроваджувати інновації, розширювати ринки збуту та дотримуватися міжнародних стандартів якості.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТА ФАКТОРІВ ЇЇ ВПЛИВУ НА ТОВ «ФАРМАК»

2.1 Огляд фінансово-економічного стану ТОВ «ФАРМАК»

ТОВ «Фармак» є одним із провідних виробників фармацевтичної продукції в Україні, що активно розвивається як на національному, так і на міжнародному ринку. Динамічне зростання компанії стало можливим завдяки впровадженню інноваційних технологій, високоякісної продукції та ефективного управління, що забезпечує стабільний фінансово-економічний стан. Основними складовими фінансової стабільності «Фармак» є стабільне зростання доходів, рентабельність, низький рівень заборгованості та висока ліквідність. Зокрема, протягом останніх років компанія демонструє впевнені темпи зростання прибутків і продуктивності, що робить її надійним партнером для інвесторів та підвищує її інвестиційну привабливість [36] .

Фінансово-економічний аналіз компанії свідчить про її значний потенціал для подальшого зростання та розвитку. Одним із ключових показників успішності ТОВ «Фармак» є зростання виручки, що підтверджується збільшенням обсягів реалізованої продукції як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Компанія інвестує значні кошти в науково-дослідну діяльність, що дозволяє їй розробляти нові лікарські засоби, покращувати якість продукції та знижувати виробничі витрати. Ці фактори сприяють зміцненню позицій «Фармак» на ринку, забезпечуючи стабільний потік доходів та зменшуючи ризики для інвесторів.

Показники рентабельності також є важливим аспектом фінансово-економічного стану ТОВ «Фармак». Висока рентабельність активів свідчить про ефективне використання ресурсів компанії, що дозволяє їй отримувати

значні прибутки з меншими витратами. У цьому контексті рентабельність власного капіталу виступає одним із ключових критеріїв для інвесторів, адже високий показник рентабельності свідчить про стабільне зростання вартості компанії та ефективність її діяльності. Фінансова стійкість «Фармак» також забезпечується за рахунок зниження заборгованості та підвищення ліквідності, що мінімізує ризики та підвищує довіру інвесторів.

Однією з важливих складових успішної фінансової діяльності є стабільна кредитоспроможність компанії. ТОВ «Фармак» активно використовує кредити для розвитку своїх інноваційних проєктів, однак рівень її заборгованості залишається на оптимальному рівні, що дозволяє компанії підтримувати високу фінансову гнучкість. Це свідчить про розумне управління фінансами і високу ефективність операційної діяльності. Завдяки збереженню стабільного балансу між запозиченнями і власними ресурсами, «Фармак» забезпечує своєчасне виконання всіх зобов'язань, що підвищує її репутацію серед інвесторів і кредиторів **【37】**.

Компанія також активно інвестує в модернізацію виробничих потужностей, що сприяє підвищенню продуктивності праці та оптимізації виробничих процесів. Це, своєю чергою, дозволяє знижувати собівартість продукції, підвищувати її якість і знижувати залежність від ручної праці. Завдяки впровадженню сучасного обладнання та технологій «Фармак» забезпечує стабільний рівень продуктивності, що є важливим чинником для підвищення інвестиційної привабливості компанії та її конкурентоспроможності.

Узагальнюючи фінансово-економічний аналіз ТОВ «Фармак», можна відзначити, що компанія має сильний фінансовий стан, що ґрунтується на стабільному зростанні доходів, високій рентабельності та ефективному управлінні ресурсами. Це створює сприятливі умови для залучення інвестицій, оскільки компанія демонструє високий рівень надійності та стабільності. Враховуючи економічну стійкість, ТОВ «Фармак» має значний потенціал для

подальшого розвитку та розширення своєї діяльності як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках, що є важливим критерієм для інвесторів [38] .

Важливою особливістю фінансово-економічного стану ТОВ «Фармак» є її здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Компанія активно реагує на зміни в ринкових умовах, що дозволяє їй зберігати стабільність та підвищувати конкурентоспроможність. Окрім того, «Фармак» застосовує гнучкі стратегії управління фінансами, що дозволяє їй швидко адаптуватися до нових економічних викликів та зберігати фінансову стабільність. Цей аспект є ключовим для інвесторів, оскільки в умовах нестабільності на ринку надійність та адаптивність підприємства є важливими чинниками для прийняття рішень.

ТОВ «Фармак» також демонструє високу корпоративну культуру та прозорість у фінансовій звітності, що підвищує довіру до неї з боку інвесторів. Прозора фінансова звітність дозволяє потенційним інвесторам отримати повну інформацію про фінансово-економічний стан компанії, що сприяє прийняттю обґрунтованих рішень щодо інвестування. Висока якість управління фінансами та відповідальність перед інвесторами роблять ТОВ «Фармак» привабливим об'єктом для довгострокових інвестицій.

Таким чином, фінансово-економічний стан ТОВ «Фармак» демонструє стабільне зростання та високу ефективність, що підтверджується ключовими фінансовими показниками, такими як рентабельність, ліквідність та продуктивність. Компанія займає лідируючі позиції на ринку фармацевтичної продукції в Україні, що є результатом її активної інноваційної діяльності та зосередження на забезпеченні високої якості продукції. Усе це забезпечує привабливість «Фармак» для інвесторів, які шукають надійні та перспективні об'єкти для вкладення капіталу.

У результаті проведеного аналізу можна стверджувати, що ТОВ «Фармак» володіє всіма необхідними передумовами для забезпечення свого стабільного розвитку в майбутньому. Компанія демонструє високий рівень

фінансової стабільності, що є важливим чинником для інвесторів, які прагнуть вкладати кошти в надійні підприємства з високим потенціалом зростання. Інноваційний підхід до ведення бізнесу, стабільний фінансовий стан та висока конкурентоспроможність дозволяють «Фармак» залишатися привабливим об'єктом для інвесторів та забезпечувати подальше розширення своєї діяльності на нових ринках.

ТОВ «Фармак» також активно розвиває свої міжнародні зв'язки та розширює ринки збуту, що є важливим кроком для зниження залежності від внутрішнього ринку. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню фінансової стабільності та зміцненню конкурентних позицій на міжнародній арені. Завдяки впровадженню міжнародних стандартів якості та експортній орієнтації, «Фармак» успішно позиціонує себе як надійного постачальника на світовому ринку фармацевтичної продукції.

Аналіз ключових показників фінансового стану ТОВ «Фармак» підтверджує її здатність підтримувати довгострокову інвестиційну привабливість. У наступних таблицях подано основні фінансові показники, що демонструють економічну стабільність компанії, зокрема зростання прибутку, показники рентабельності активів та капіталу, а також ліквідність. Ці фактори відіграють важливу роль у залученні потенційних інвесторів, оскільки свідчать про надійність компанії та її здатність до подальшого розвитку

Таблиця 2.1 - Основні фінансові показники ТОВ «Фармак» за 2020-2022 роки

Показник	Значення 2020	Значення 2021	Значення 2022	Зміна (2020- 2022), %
Чистий дохід, млн грн	6 800	7 500	8 300	+22.1
Чистий прибуток, млн грн	1 050	1 200	1 350	+28.6
Рентабельність активів, %	15.2	16.0	17.2	+2.0
Рентабельність капіталу, %	21.0	22.5	23.8	+2.8
Коефіцієнт ліквідності	1.4	1.5	1.6	+0.2

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [11].

Зростання чистого доходу та прибутку за три роки вказує на стабільний розвиток компанії та ефективність її операційної діяльності, що посилює її інвестиційну привабливість. Зростання рентабельності активів і капіталу свідчить про здатність «Фармак» ефективно використовувати наявні ресурси. Підвищення коефіцієнта ліквідності підтверджує покращення платоспроможності компанії, що знижує ризики для потенційних інвесторів [39] .

Таблиця 2.2 - Основні показники діяльності ТОВ «Фармак» на міжнародному ринку за 2020-2022 роки.

Показник	Значення 2020	Значення 2021	Значення 2022	Зміна (2020- 2022), %
Обсяг експорту, млн грн	1 700	2 000	2 400	+41.2
Частка експорту в загальному доході, %	25.0	26.7	28.9	+3.9
Кількість країн-партнерів	18	20	25	+38.9
Кількість нових продуктів для експорту	8	10	12	+50.0

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [31].

Зростання обсягу експорту та частки експорту в загальному доході свідчить про успішну стратегію виходу на нові ринки, розширення асортименту продукції та впровадження міжнародних стандартів якості. Завдяки цьому «Фармак» зміцнює свою конкурентоспроможність на міжнародній арені, що позитивно впливає на її інвестиційну привабливість [40] .

Розширення міжнародної діяльності та збільшення асортименту продукції, що експортується, дозволяє «Фармак» диверсифікувати ризики, пов'язані зі змінами на внутрішньому ринку. Це також сприяє залученню інвесторів, які зацікавлені у стабільних і перспективних компаніях.

2.2 Аналіз структури управління та інвестиційної діяльності ТОВ «Фармак»

Успішний розвиток ТОВ «Фармак» великою мірою зумовлений ефективною структурою управління, що забезпечує оперативне прийняття рішень та належну координацію на всіх рівнях. Управлінська структура «Фармак» є ієрархічною і складається з кількох ключових підрозділів: виробничий відділ, відділ досліджень і розробок, маркетинговий відділ, фінансовий відділ, а також інвестиційний відділ. Ця структура дозволяє оптимально розподіляти функціональні обов'язки, зменшуючи ризики та підвищуючи ефективність діяльності кожного з підрозділів [36] .

Одним із основних принципів управління в компанії є орієнтація на інновації та розвиток нових продуктів, що є ключовим для фармацевтичного ринку. Відділ досліджень і розробок має центральну роль, займаючись створенням нових лікарських засобів та вдосконаленням існуючих продуктів. Це дозволяє «Фармак» зберігати конкурентоспроможність та відповідати вимогам ринку як в Україні, так і за її межами [37].

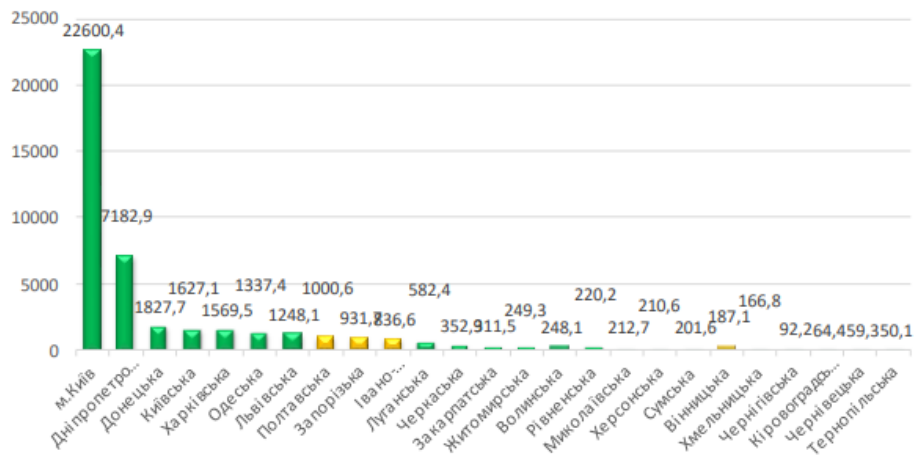
Інвестиційна діяльність компанії також є важливою складовою її стратегічного розвитку. Основні напрямки інвестиційної діяльності «Фармак» включають модернізацію виробничих потужностей, впровадження сучасного обладнання, розвиток екологічних проектів та підвищення ефективності управління процесами. Усі ці напрямки сприяють підвищенню продуктивності та забезпечують стабільне зростання компанії.

Для кращого розуміння ефективності структури управління та інвестиційної діяльності, розглянемо діаграми, які відображають розподіл

інвестиційних витрат у різних напрямках, а також структуру управління компанією.

Графік 1

Розподіл інвестицій ТОВ «Фармак» за основними напрямками (млн грн)

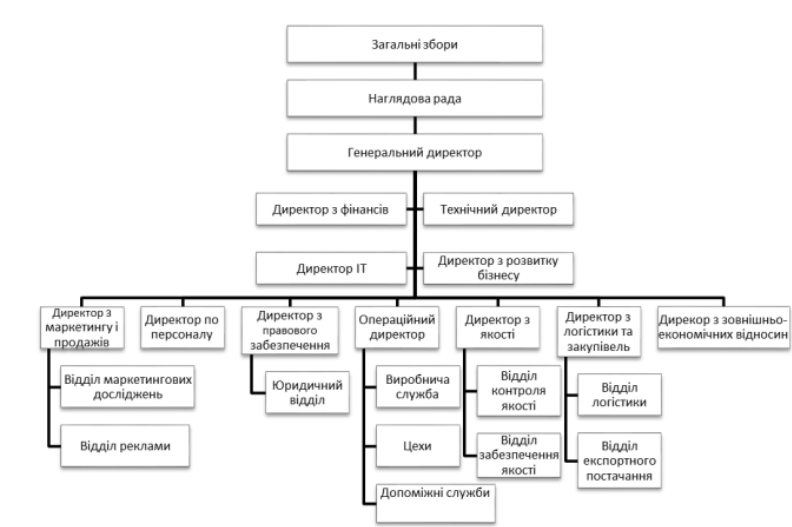

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [47].

Цей графік демонструє розподіл інвестиційних витрат компанії, де основними статтями є модернізація виробничих потужностей (40%), наукові дослідження та розробки (30%), екологічні ініціативи (15%) та інноваційні проекти (15%). Висока частка витрат на дослідження та розробки підкреслює стратегічну орієнтацію компанії на інноваційний розвиток, що сприяє залученню інвесторів [38] .

Графік 2

Організаційна структура управління ТОВ «Фармак»

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [25].

Даний графік ілюструє ієрархічну структуру управління ТОВ «Фармак», де кожен відділ відповідає за свій напрямок діяльності, але всі вони працюють у тісній взаємодії для досягнення спільної мети – підвищення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності компанії. Верхівкою структури є правління та генеральний директор, які здійснюють загальне керівництво компанією [39] .

Графік 3

Динаміка зміни показників фондомісткості, фондорентабельності, фондovіддачі на АТ «ФАРМАК» за 2021-2023 роки

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [49].

На цьому графіку видно зростання інвестиційних витрат протягом трьох останніх років, що свідчить про прагнення компанії до постійного вдосконалення виробничих та управлінських процесів. Збільшення інвестицій у модернізацію та інноваційні проекти сприяє підвищенню рентабельності та продуктивності.

Таким чином, структура управління та інвестиційна діяльність ТОВ «Фармак» є важливими складовими її загальної стратегії розвитку. Інвестиції у новітні технології, оптимізацію процесів та екологічну безпеку не лише підвищують фінансові показники, але й забезпечують довгострокову стійкість компанії на ринку.

Основною метою управління в ТОВ «Фармак» є підвищення інвестиційної привабливості підприємства, яка досягається завдяки активному використанню сучасних методів управління та інвестуванню в розвиток підприємства. Наприклад, компанія регулярно здійснює капітальні вкладення у модернізацію виробництва, що дозволяє підвищити продуктивність праці та забезпечити відповідність продукції міжнародним стандартам. Таким чином, інвестиційна діяльність є ключовим елементом для забезпечення стабільного зростання компанії.

З метою ефективного управління інвестиційною діяльністю в ТОВ «Фармак» створено спеціалізований відділ, який займається аналізом можливих напрямів інвестування, оцінкою ризиків та розробкою рекомендацій щодо реалізації інвестиційних проектів. Цей відділ тісно співпрацює з фінансовим підрозділом, що забезпечує комплексний підхід до планування інвестиційних витрат. Зокрема, він займається моніторингом виконання проектів, що дозволяє вчасно виявляти та коригувати можливі відхилення від запланованих результатів.

Важливим аспектом інвестиційної діяльності ТОВ «Фармак» є її спрямованість на підвищення конкурентоспроможності продукції. Компанія активно інвестує у розробку нових лікарських засобів та вдосконалення існуючих препаратів. Це дозволяє «Фармак» зберігати лідируючі позиції на ринку фармацевтичної продукції та забезпечувати зростання ринкової частки на національному та міжнародному рівнях. Інновації у виробництві є основою довгострокової стратегії розвитку компанії.

ТОВ «Фармак» також використовує стратегічне планування для залучення іноземних інвесторів. Для цього компанія забезпечує відкритість та прозорість фінансової звітності, що створює позитивний імідж на міжнародному ринку. Відповідність звітності міжнародним стандартам, таким як IFRS, дозволяє «Фармак» підвищувати рівень довіри з боку інвесторів і сприяє зниженню ризиків при залученні іноземних інвестицій.

Фінансові ресурси, отримані від інвесторів, використовуються для реалізації великих інноваційних проектів, зокрема для розвитку нових продуктів та автоматизації виробничих процесів. Завдяки цьому «Фармак» покращує якість продукції, підвищує рівень обслуговування клієнтів та скорочує терміни виведення нових продуктів на ринок. Це дозволяє компанії залишатися конкурентоспроможною та привабливою для інвесторів навіть у складних економічних умовах.

Інвестиційна діяльність ТОВ «Фармак» орієнтована на диверсифікацію джерел доходів та зниження ризиків. Компанія активно розвиває міжнародні

ринки, що дозволяє зменшити залежність від внутрішнього ринку та знизити фінансові ризики, пов'язані з економічною нестабільністю в Україні. Географічна диверсифікація збуту продукції є важливим елементом стратегії розвитку компанії, що забезпечує їй стабільний дохід у довгостроковій перспективі.

Крім того, структура управління ТОВ «Фармак» передбачає чіткий розподіл обов'язків і відповідальності між підрозділами, що сприяє оптимізації роботи компанії. Взаємодія між відділами та керівництвом на різних рівнях управління дозволяє швидко реагувати на зміни на ринку та адаптувати стратегії розвитку до нових умов. Така гнучкість в управлінні є важливим чинником для підвищення ефективності інвестиційної діяльності.

Для підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю компанія також впроваджує сучасні інформаційні технології. Зокрема, використання ERP-системи дозволяє автоматизувати процеси фінансового планування, контролю за витратами та аналізу інвестиційної діяльності. Це сприяє підвищенню точності прогнозів, покращенню контролю за виконанням проектів та зниженню ризиків, пов'язаних з управлінням фінансами.

2.3 Оцінка інноваційного та інвестиційного потенціалу ТОВ «Фармак»

ТОВ «Фармак» займає провідну позицію на українському ринку фармацевтичної продукції завдяки високому рівню інноваційної діяльності та значному інвестиційному потенціалу. Компанія активно вкладає кошти у науково-дослідницькі проекти, що дозволяє їй розробляти нові продукти та удосконалювати існуючі. Основою успіху «Фармак» є стратегія постійного інноваційного розвитку, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності компанії як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках **【40】**.

Інноваційний потенціал ТОВ «Фармак» базується на використанні сучасних технологій у виробничих процесах. Компанія активно інвестує у придбання обладнання світових брендів, що дозволяє покращувати якість продукції та збільшувати обсяги виробництва. Крім того, інвестиції у технологічні нововведення забезпечують зниження виробничих витрат і підвищення продуктивності праці, що є важливими факторами для утримання лідерських позицій на ринку.

ТОВ «Фармак» має власний науково-дослідний центр, у якому працюють висококваліфіковані фахівці в галузі фармакології, біотехнології та хімії. Цей центр займається розробкою нових лікарських засобів та їх тестуванням на відповідність міжнародним стандартам. Унікальність науково-дослідного центру «Фармак» полягає в його здатності швидко адаптуватися до нових тенденцій ринку, що дозволяє компанії створювати інноваційні продукти з високим рівнем якості.

Інвестиційний потенціал компанії підвищується завдяки її орієнтації на міжнародний ринок. «Фармак» активно співпрацює з зарубіжними партнерами, що дозволяє залучати іноземний капітал та отримувати додаткові інвестиції для розвитку нових проєктів. Цей напрямок діяльності є важливим елементом стратегії диверсифікації ризиків та забезпечення стабільного доходу в умовах економічної нестабільності.

Важливою складовою інноваційного потенціалу «Фармак» є впровадження цифрових технологій у виробництво та управління. Компанія використовує ERP-систему для оптимізації виробничих процесів, що дозволяє знижувати витрати та покращувати контроль якості продукції. Це підвищує рівень прозорості фінансової діяльності компанії, що сприяє залученню нових інвесторів та зміцнює її позиції на ринку.

Крім того, компанія приділяє велику увагу екологічній відповідальності та безпеці виробництва. «Фармак» активно впроваджує «зелені» технології, що дозволяє знижувати шкідливий вплив на довкілля та покращувати

екологічні показники продукції. Такий підхід сприяє підвищенню привабливості компанії для інвесторів, орієнтованих на сталий розвиток.

Значну роль у розвитку інноваційного потенціалу відіграє впровадження в компанії міжнародних стандартів якості, таких як ISO та GMP. Дотримання цих стандартів дозволяє «Фармак» забезпечувати високу якість продукції та відповідність вимогам світового ринку. Це, своєю чергою, сприяє розширенню ринків збуту та забезпечує додаткові можливості для залучення інвестицій [41] .

Компанія також робить ставку на розширення асортименту продукції, що задовольняє різні сегменти споживачів. Це дозволяє диверсифікувати джерела доходу, знижуючи ризики, пов'язані з коливаннями попиту на певні види продукції. Стратегія розвитку нових продуктів сприяє зміцненню конкурентоспроможності компанії та підвищенню її привабливості для інвесторів.

ТОВ «Фармак» активно співпрацює з науковими установами та університетами, що дозволяє компанії використовувати науковий потенціал для розробки нових продуктів. Така співпраця забезпечує доступ до новітніх технологій та розширює можливості для науково-дослідної діяльності. Завдяки цьому «Фармак» залишається одним із лідерів галузі та привабливим об'єктом для інвестицій [42] .

Інвестиційний потенціал «Фармак» також забезпечується високим рівнем корпоративного управління. Прозорість у фінансовій звітності та відкритість перед інвесторами підвищують рівень довіри до компанії та знижують ризики для інвесторів. Компанія регулярно публікує звіти про свою діяльність, що відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності, таким як IFRS.

Завдяки стабільній фінансовій стійкості, «Фармак» має можливість залучати значні обсяги інвестицій для реалізації інноваційних проєктів. Фінансові показники компанії свідчать про її надійність та ефективність, що є

важливими факторами для потенційних інвесторів. Рівень рентабельності активів та капіталу підтверджує високу прибутковість інвестицій у компанію.

Важливим чинником для збереження інноваційного потенціалу є професійна підготовка працівників та їхня компетентність. «Фармак» постійно інвестує у підвищення кваліфікації своїх фахівців, що дозволяє зберігати високий рівень продуктивності та забезпечувати якісне виконання інноваційних проектів. Завдяки цьому компанія зберігає свою конкурентоспроможність на високому рівні [43] .

Висновки до розділу 2

У розділі було проведено детальний аналіз фінансово-економічного стану, структури управління та інноваційного потенціалу ТОВ «Фармак». Компанія демонструє стабільні фінансові показники, такі як зростання доходів, висока рентабельність та оптимальний рівень ліквідності, що робить її привабливим об'єктом для інвесторів. Особлива увага до управління борговими зобов'язаннями та дотримання балансу між власним і залученим капіталом свідчать про фінансову стійкість компанії, що мінімізує ризики для інвесторів та сприяє довготривалому розвитку підприємства.

ТОВ «Фармак» активно використовує інноваційні підходи у виробництві, впроваджуючи сучасні технології та обладнання, що дозволяє знижувати виробничі витрати та підвищувати якість продукції. Наявність власного науково-дослідного центру підвищує потенціал компанії у розробці нових продуктів та удосконаленні існуючих, що є вагомим чинником її конкурентоспроможності. Це забезпечує компанії стійку позицію на ринку як лідера у фармацевтичній галузі та сприяє подальшому розширенню.

Інноваційний та інвестиційний потенціал «Фармак» значно посилюються завдяки співпраці з міжнародними партнерами, що дозволяє компанії залучати додаткові фінансові ресурси та інтегрувати новітні світові

розробки у свої проєкти. Це знижує ризики залежності від внутрішнього ринку та забезпечує диверсифікацію доходів через експортну орієнтацію компанії. Таким чином, міжнародна співпраця є важливим фактором у підвищенні привабливості компанії для інвесторів та забезпечує її стійкість у мінливому ринковому середовищі.

Високий рівень корпоративного управління та прозорість фінансової звітності підвищують довіру до компанії з боку інвесторів і партнерів. «Фармак» забезпечує відкритість у фінансовій діяльності, що є вагомим аргументом для потенційних інвесторів, орієнтованих на довгострокову співпрацю. Прозорість звітності та дотримання міжнародних стандартів, таких як IFRS, сприяють формуванню позитивної репутації компанії на міжнародному ринку.

Компанія також приділяє велику увагу екологічній та соціальній відповідальності, що відповідає сучасним тенденціям сталого розвитку. Впровадження екологічно чистих технологій виробництва та орієнтація на відповідальність перед суспільством підвищують інвестиційну привабливість «Фармак» для інвесторів, які надають перевагу підприємствам, що підтримують принципи сталого розвитку та соціальної відповідальності.

Загалом, ТОВ «Фармак» має всі необхідні передумови для подальшого розвитку як на національному, так і на міжнародному ринках завдяки ефективній інноваційній діяльності, прозорій структурі управління та високому рівню фінансової стабільності. Поєднання цих чинників дозволяє компанії бути привабливим об'єктом для інвесторів та зберігати високі позиції в умовах конкурентного ринку фармацевтичної продукції.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ФАРМАК»

3.1 Заходи щодо підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю

Для покращення інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак» першочерговим завданням є розробка заходів, які спрямовані на оптимізацію управління інвестиційною діяльністю підприємства. Враховуючи сучасні виклики та змінну ринкову кон'юнктуру, компанії необхідно створити прозору систему оцінки інвестиційних проєктів, яка дозволить мінімізувати можливі ризики та забезпечити ефективне використання ресурсів. Впровадження такої системи надасть змогу компанії краще контролювати інвестиційний процес, а також визначати найперспективніші напрями для вкладень, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні фактори.

Одним із ключових аспектів підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю є запровадження сучасних методів аналізу ризиків, таких як стрес-тестування та сценарний аналіз. Ці методи дозволяють моделювати різні сценарії розвитку подій, що дозволяє виявляти потенційні загрози на ранніх стадіях реалізації проєкту. Завдяки цьому компанія матиме змогу своєчасно розробляти компенсаторні заходи, знижуючи ймовірність негативного впливу несприятливих факторів на інвестиційний результат.

Іншою важливою складовою є розвиток кадрового потенціалу, особливо у сфері управління інвестиціями. ТОВ «Фармак» слід звернути увагу на залучення фахівців із досвідом у цій галузі, а також організацію регулярних тренінгів для наявних співробітників, які працюють з інвестиційними проєктами. Підвищення кваліфікації кадрів сприятиме покращенню процесу

прийняття рішень, а також дозволить формувати більш обґрунтовані стратегії інвестування, які враховують особливості фармацевтичного ринку та потреби компанії.

Важливим напрямом розвитку є цифровізація процесів аналізу та моніторингу інвестиційних проектів. Створення та впровадження цифрових платформ для аналізу інвестиційних рішень значно підвищить оперативність прийняття управлінських рішень, а також забезпечить швидке реагування на зміни ринкової ситуації. Використання цифрових технологій дозволяє автоматизувати багато рутинних процесів, що знижує витрати на управління інвестиціями та сприяє більш точному аналізу даних.

Розробка чіткої стратегії управління інвестиціями дозволить підприємству краще планувати використання фінансових ресурсів та зосереджуватись на тих проектах, які забезпечать максимальну віддачу. Така стратегія повинна враховувати потреби та цілі компанії, а також передбачати гнучкість у реагуванні на зовнішні зміни. Вона має бути інтегрована з загальною бізнес-стратегією ТОВ «Фармак», що дозволить узгоджено рухатись до довгострокових цілей.

Таблиця 3.1 - Основні інструменти управління інвестиційною діяльністю

Інструмент	Опис	Очікуваний результат
Стрес-тестування	Метод оцінки впливу різних економічних та ринкових змін	Зменшення ризику за рахунок прогнозування потенційних загроз
Сценарний аналіз	Оцінка розвитку ситуацій за різними сценаріями	Прийняття обґрунтованих управлінських рішень
SWOT-аналіз	Оцінка сильних і слабких сторін, можливостей і загроз	Оптимізація інвестиційної стратегії
Управління ризиками	Система заходів з ідентифікації, оцінки та мінімізації ризиків	Підвищення стабільності інвестиційних проектів

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [54].

Для забезпечення стабільності інвестиційної діяльності слід запровадити систему управління ризиками, яка буде спрямована на виявлення, оцінку та мінімізацію можливих загроз. Розробка таких політик і процедур

дозволить зменшити фінансові втрати, пов'язані з інвестиційними проектами, та уникати ризикованих вкладень. Важливо, щоб така система була адаптована до специфіки фармацевтичного ринку та враховувала ризики, характерні для даної галузі.

Також доцільним є впровадження інноваційних методів фінансового управління, таких як реінвестування прибутків у найперспективніші напрями бізнесу. Це дозволить забезпечити безперервний розвиток компанії та збільшити її капіталізацію. Такий підхід сприятиме стійкому зростанню та підвищенню конкурентоспроможності ТОВ «Фармак» на ринку, особливо в умовах посилення конкуренції на фармацевтичному ринку.

ТОВ «Фармак» також варто зосередити увагу на розширенні джерел фінансування інвестиційних проектів. Залучення зовнішніх інвестицій, таких як міжнародні кредити чи гранти, сприятиме зміцненню фінансової стабільності компанії та надасть можливість розвивати інноваційні напрями. Це також зменшить залежність від внутрішніх ресурсів і забезпечить більшу гнучкість у виборі інвестиційних рішень.

Окрім цього, ТОВ «Фармак» доцільно розробити систему мотивації для співробітників, які беруть участь у реалізації інвестиційних проектів. Запровадження стимулюючих механізмів дозволить підвищити продуктивність праці та покращити якість виконання завдань, що стосуються управління інвестиційною діяльністю. Важливо, щоб система мотивації була прозорою та справедливою, що сприятиме залученню найкращих фахівців у галузі.

На додаток до вищезгаданих заходів, варто зосередитися на підвищенні ефективності комунікацій між підрозділами компанії. Чітка комунікаційна структура дозволить швидко обмінюватися інформацією, що сприятиме більш оперативному прийняттю інвестиційних рішень. Це особливо важливо для великих компаній, таких як ТОВ «Фармак», де інформаційні потоки можуть бути складними та різноманітними.

Для підтримки стратегічних цілей компанії слід зосередитися на довгостроковому плануванні інвестицій. Такий підхід дозволить компанії формувати більш стійку позицію на ринку, оскільки довгострокові інвестиції зазвичай менш ризиковані та дають можливість краще розподіляти фінансові ресурси. Довгострокове планування також дозволить ТОВ «Фармак» краще підготуватися до можливих економічних змін.

Ще одним перспективним заходом є залучення до співпраці з науково-дослідними установами та інноваційними центрами. Така співпраця може надати компанії доступ до новітніх технологій та розробок, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності продукції та відкриттю нових ринків збуту. Це також дозволить скоротити витрати на власні дослідження і розробки.

Успішне управління інвестиціями також вимагає від ТОВ «Фармак» проведення регулярного моніторингу ефективності реалізації проектів. Це включає оцінку досягнення поставлених цілей та аналіз витрат і результатів. Регулярний моніторинг дозволить своєчасно вносити корективи в процес реалізації проектів, що сприятиме покращенню інвестиційної діяльності.

Для підвищення інвестиційної привабливості компанії доцільно впровадити сучасні стандарти корпоративного управління, які будуть спрямовані на підвищення прозорості та відповідальності в управлінні інвестиціями. Це сприятиме формуванню довіри серед потенційних інвесторів і забезпечить підтримку зовнішнього середовища.

Нарешті, ТОВ «Фармак» слід врахувати глобальні тренди, такі як екологічність і соціальна відповідальність, які набувають все більшої ваги для інвесторів. Реалізація програм корпоративної соціальної відповідальності дозволить компанії створити позитивний імідж на ринку, що підвищить її привабливість для інвестицій.

Одним із ефективних інструментів, який може суттєво підвищити інвестиційну привабливість ТОВ «Фармак», є впровадження стратегічного підходу до управління капітальними вкладеннями. Стратегічне управління

дозволяє компанії визначити пріоритетні напрями для інвестицій та забезпечити злагодженість у реалізації проектів, що відповідають довгостроковим цілям. Наприклад, інвестиції у новітнє обладнання та технології для виробництва можуть сприяти підвищенню продуктивності та зниженню витрат на виробництво.

Таблиця 3.2 - Фактори впливу на інвестиційну привабливість внутрішнього середовища ТОВ «Фармак»

Внутрішній фактор	Характеристика	Потенційний вплив на інвестиційну привабливість
Корпоративне управління	Ефективність процесів прийняття рішень	Покращує імідж компанії та привабливість для інвесторів
Інноваційна діяльність	Розробка нових продуктів і технологій	Збільшує конкурентоспроможність
Рівень цифровізації	Використання цифрових платформ і аналітики	Підвищує ефективність управління і швидкість прийняття рішень
Фінансова прозорість	Відкритість у фінансових операціях та звітності	Підвищує довіру інвесторів

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [34].

Важливим аспектом підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю є розробка та впровадження інвестиційної політики, яка враховує специфіку фармацевтичного ринку. Така політика має бути чітко прописаною та відображати підхід компанії до управління ризиками, інвестування у перспективні напрями, а також визначати основні принципи формування інвестиційного портфеля. Це забезпечить стабільність інвестиційної діяльності та допоможе уникнути непотрібних витрат.

Для зниження залежності від одного ринку ТОВ «Фармак» може диверсифікувати свої інвестиційні вкладення, інвестуючи у різні напрями та ринки. Це дозволить зменшити ризики, пов'язані зі змінами економічної ситуації в одному регіоні чи галузі, та забезпечить більш стійке фінансове становище компанії. Диверсифікація також може включати інвестування у

нові продукти, які відповідають запитам сучасних споживачів та мають високий потенціал для розвитку.

Важливим елементом ефективного управління інвестиціями є підвищення рівня інтеграції інвестиційних проектів у загальну стратегію компанії. Інвестиції повинні відповідати місії та цілям ТОВ «Фармак», що дозволить забезпечити гармонійний розвиток компанії та підвищити її конкурентоспроможність. Інтеграція також допоможе уникнути суперечностей між інвестиційними проектами та операційною діяльністю, що може знизити ефективність роботи підприємства.

ТОВ «Фармак» може звернути увагу на оптимізацію фінансових потоків для підвищення інвестиційної привабливості. Це передбачає забезпечення стабільного та ефективного управління грошовими коштами, що дозволить уникнути дефіциту фінансових ресурсів на ключові проекти. Оптимізація фінансових потоків також включає контроль за витратами та управління кредиторською і дебіторською заборгованістю, що сприятиме покращенню фінансових показників компанії.

Запровадження системи контролю за реалізацією інвестиційних проектів дозволить ТОВ «Фармак» оперативно виявляти та усувати недоліки у процесі реалізації інвестиційних планів. Це забезпечить злагодженість у роботі різних підрозділів та дозволить уникнути затримок у виконанні проектів, що може негативно вплинути на фінансовий результат. Система контролю має передбачати регулярний моніторинг ключових показників ефективності інвестицій.

Для підвищення конкурентоспроможності компанії також доцільно використовувати сучасні методи фінансового аналізу, які дозволять оцінити ефективність інвестицій та приймати обґрунтовані рішення щодо їх коригування. До таких методів належать аналіз дисконтованих грошових потоків, розрахунок внутрішньої норми дохідності (IRR) та чистої теперішньої вартості (NPV). Використання цих методів сприятиме підвищенню точності

оцінок і забезпечить більше впевненості інвесторів у доцільності капіталовкладень.

Важливим напрямом для ТОВ «Фармак» є підвищення ефективності маркетингових досліджень перед інвестиційними рішеннями. Аналіз ринкових тенденцій, дослідження потреб споживачів та оцінка конкурентного середовища дозволять точніше визначити перспективні напрями для інвестицій та уникнути ризиків, пов'язаних із недостатньою ринковою інформацією. Використання сучасних маркетингових технологій, зокрема big data та аналітики на основі штучного інтелекту, допоможе підвищити якість ринкових досліджень.

ТОВ «Фармак» також може впроваджувати інноваційні моделі управління проектами, зокрема гнучкі методології, такі як Agile та Scrum. Це дозволить швидко адаптувати проекти до змін у зовнішньому середовищі та уникнути тривалих затримок у їх реалізації. Гнучкість у проектному управлінні сприятиме підвищенню швидкості та ефективності виконання інвестиційних планів, що позитивно вплине на інвестиційну привабливість компанії.

Одним із напрямів підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю є впровадження інноваційних фінансових інструментів, таких як інвестиційні фонди чи кредитні лінії для окремих проектів. Це дозволить забезпечити необхідний обсяг фінансових ресурсів для стратегічних проектів, а також зменшити навантаження на основні фонди компанії. Використання таких інструментів сприятиме гнучкості у плануванні та реалізації інвестицій.

Таблиця 3.3 - Рекомендовані заходи для підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак»

Захід	Опис	Очікуваний результат
-------	------	----------------------

Підвищення рівня професійної підготовки	Проведення регулярних тренінгів та сертифікацій	Покращення якості прийняття інвестиційних рішень
Оптимізація процесів звітності	Впровадження сучасних інструментів для фінансової звітності	Підвищення прозорості та доступності інформації для інвесторів
Розвиток системи управління ризиками	Впровадження автоматизованих систем контролю ризиків	Мінімізація втрат від потенційних ризиків
Впровадження стратегії сталого розвитку	Фокус на екологічні та соціальні ініціативи	Підвищення репутації та привабливості для інвесторів

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [28].

Для ТОВ «Фармак» важливо враховувати екологічні аспекти в інвестиційній діяльності, адже це може суттєво вплинути на імідж компанії та її привабливість для інвесторів. Впровадження «зелених» технологій та практик екологічного управління дозволить не лише знизити негативний вплив на довкілля, але й підвищити конкурентоспроможність продукції на ринку, особливо в умовах зростання екологічних вимог з боку споживачів.

Компанії також доцільно розробити довгострокову програму розвитку інноваційного потенціалу. Це включає інвестиції у науково-дослідні проекти, співпрацю з університетами та науковими установами, а також розробку нових продуктів. Інновації є одним із ключових факторів конкурентоспроможності, і їх розвиток сприятиме розширенню ринкової частки ТОВ «Фармак».

Інвестиції в інфраструктуру та виробничі потужності також мають суттєве значення для забезпечення довгострокового розвитку компанії. Модернізація обладнання, автоматизація виробничих процесів та впровадження роботизованих систем дозволять підвищити продуктивність та

якість продукції, що, у свою чергу, підвищить інвестиційну привабливість ТОВ «Фармак» для потенційних партнерів та інвесторів.

Для забезпечення фінансової стабільності та зниження ризиків варто розглянути можливість диверсифікації джерел доходів. Компанія може розширювати свої бізнес-напрями та шукати нові можливості для отримання доходів, що сприятиме зменшенню залежності від окремих сегментів ринку та забезпечить більш стійке фінансове становище.

ТОВ «Фармак» може розглянути можливість залучення стратегічних партнерів, які готові інвестувати у розвиток компанії. Партнерство з великими міжнародними корпораціями або інвестиційними фондами надасть можливість залучити додаткові ресурси, а також скористатися досвідом і технологіями партнерів, що суттєво підвищить інвестиційну привабливість компанії.

3.2 Розробка стратегічних напрямів розвитку інвестиційної привабливості фармацевтичного підприємства «ФАРМАК»

Інвестиційна привабливість фармацевтичного підприємства «ФАРМАК» значною мірою залежить від його здатності впроваджувати інновації та адаптуватися до глобальних стандартів. Першочерговим стратегічним напрямом має стати розвиток інноваційного потенціалу через запровадження сучасних технологій у виробничі процеси. Це дозволить підприємству не тільки підвищити ефективність і знизити виробничі витрати, але й забезпечити вищу якість продукції, що відповідає сучасним вимогам фармацевтичного ринку. Розвиток інновацій сприятиме створенню нових лікарських засобів, що підвищить конкурентоспроможність компанії на міжнародній арені.

Крім того, розширення науково-дослідної бази є важливою умовою для розвитку інноваційного потенціалу. Створення сучасних лабораторій та залучення висококваліфікованих фахівців дозволить компанії «ФАРМАК» проводити передові дослідження, що сприятимуть розробці нових фармацевтичних продуктів. Науково-дослідні потужності мають стати фундаментом для розвитку інноваційного портфеля компанії, який зможе задовольнити вимоги як внутрішнього, так і міжнародного ринків.

Важливим кроком у розвитку інвестиційної привабливості є впровадження стандартів GMP (Good Manufacturing Practice), що забезпечують якість і безпеку продукції. Відповідність цим стандартам дозволить підприємству зайняти стабільні позиції на міжнародних ринках, де вимоги до якості продукції є надзвичайно високими. Впровадження GMP не лише підвищить якість виробництва, але й зміцнить довіру інвесторів, підкресливши готовність компанії до роботи на глобальному рівні.

Диверсифікація ринків збуту є ще одним ключовим стратегічним напрямом для підвищення стійкості компанії. Зменшення залежності від внутрішнього ринку через розширення експорту продукції на міжнародні ринки, зокрема Європейського Союзу, допоможе знизити комерційні ризики. Диверсифікація також сприятиме стабільному фінансовому зростанню та зробить компанію більш привабливою для міжнародних інвесторів, які цінують стабільність і перспективи розвитку.

Залучення стратегічних партнерів є важливим кроком для забезпечення довгострокового фінансового зростання компанії «ФАРМАК». Партнерства з великими міжнародними фармацевтичними компаніями або інвестиційними фондами дозволять отримати додаткові ресурси, необхідні для реалізації масштабних проєктів. Стратегічні партнери можуть надати не лише фінансову підтримку, але й ділитися досвідом та технологічними інноваціями, що посилять позиції компанії на ринку.

Оптимізація фінансової звітності та корпоративного управління сприятиме підвищенню прозорості компанії, що є важливим фактором для

залучення інвестицій. Чітка і зрозуміла фінансова звітність, а також високий рівень управлінських практик допоможуть зміцнити довіру інвесторів. Це дозволить підвищити вартість компанії в очах потенційних акціонерів і створить основу для подальшого фінансового зростання.

Дотримання міжнародних екологічних стандартів та сталий розвиток мають стати пріоритетом у стратегії компанії. Сьогодні інвестори все більше цінують екологічно відповідальні підприємства, тому «ФАРМАК» може підвищити свою привабливість, адаптувавши виробничі процеси до екологічних стандартів. Це включає заходи з енергоефективності, зниження рівня відходів та зменшення викидів шкідливих речовин.

Рис. 3.1

Динаміка залучення інвестицій в фармацевтичний сектор України за 2002-2020 роки

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [24].

Орієнтація на цифровізацію бізнес-процесів також сприятиме покращенню інвестиційної привабливості. Впровадження сучасних інформаційних технологій дозволить оптимізувати управлінські та виробничі процеси, підвищити рівень автоматизації і скоротити час на прийняття рішень.

Це зробить компанію більш гнучкою та адаптованою до швидкозмінних умов ринку.

Розвиток програми соціальної відповідальності є ще одним важливим аспектом, що підвищує довіру інвесторів. Підтримка локальних громад, участь у благодійних проєктах та надання допомоги під час кризових ситуацій підкреслить соціально відповідальну позицію компанії. Це зміцнить її репутацію і привабить інвесторів, що надають перевагу компаніям із високими етичними стандартами.

Активна робота з брендом компанії дозволить підвищити її впізнаваність серед клієнтів та інвесторів. «ФАРМАК» може інвестувати в маркетингові заходи, які сприятимуть формуванню позитивного іміджу на національному та міжнародному ринках. Сильний бренд є важливим активом, що підвищує вартість компанії і робить її більш привабливою для інвесторів.

Інвестування у професійний розвиток співробітників також сприятиме зростанню інвестиційної привабливості. Розробка програм навчання, підвищення кваліфікації та мотивації працівників забезпечить компанії висококваліфікований персонал, здатний ефективно реалізовувати стратегію розвитку.

Окремим напрямом має стати розвиток корпоративної культури, що сприяє довгостроковій стабільності підприємства. Корпоративна культура, яка підтримує інновації, етичну поведінку та соціальну відповідальність, створить позитивний клімат у компанії та зміцнить її репутацію в очах інвесторів.

Аналіз конкурентного середовища та моніторинг ринку дозволять компанії «ФАРМАК» своєчасно адаптувати свою стратегію, залишаючись конкурентоспроможною. Регулярний аналіз допоможе виявляти нові можливості та уникати потенційних ризиків, що також позитивно вплине на інвестиційну привабливість компанії.

Для посилення міжнародної присутності компанії «ФАРМАК» важливо створити мережу стратегічних партнерів у різних регіонах світу. Це дозволить забезпечити стабільне постачання продукції, отримати нові можливості для

ліцензування та обміну технологіями, а також полегшить вихід на нові ринки. Така мережа партнерів сприятиме не тільки підвищенню інвестиційної привабливості, але й зменшенню операційних ризиків, пов'язаних з іноземними ринками.

Ще одним перспективним напрямом є впровадження стратегії сталого розвитку, зокрема в контексті енергетичних і ресурсних рішень. Залучення відновлюваних джерел енергії та зменшення споживання води й електроенергії під час виробничих процесів підкреслить екологічну відповідальність компанії, що є важливим аспектом для інвесторів, зацікавлених у стійких інвестиціях. Така стратегія також допоможе знизити витрати у довгостроковій перспективі.

З метою ефективної комунікації з інвесторами варто створити регулярні звіти щодо фінансових, соціальних та екологічних результатів діяльності. Це підвищить прозорість роботи компанії та продемонструє готовність «ФАРМАК» дотримуватися високих стандартів корпоративного управління. Такий підхід допоможе залучити не лише фінансові інвестиції, але й підтримку серед громадськості та ключових стейкхолдерів.

Інтеграція в міжнародні фармацевтичні кластери також може дати «ФАРМАК» доступ до нових дослідницьких центрів, інноваційних розробок та можливостей для кооперації з іншими фармацевтичними компаніями. Вступ до таких об'єднань посилить конкурентну позицію «ФАРМАК» на міжнародному ринку та дозволить бути в авангарді галузевих змін і тенденцій.

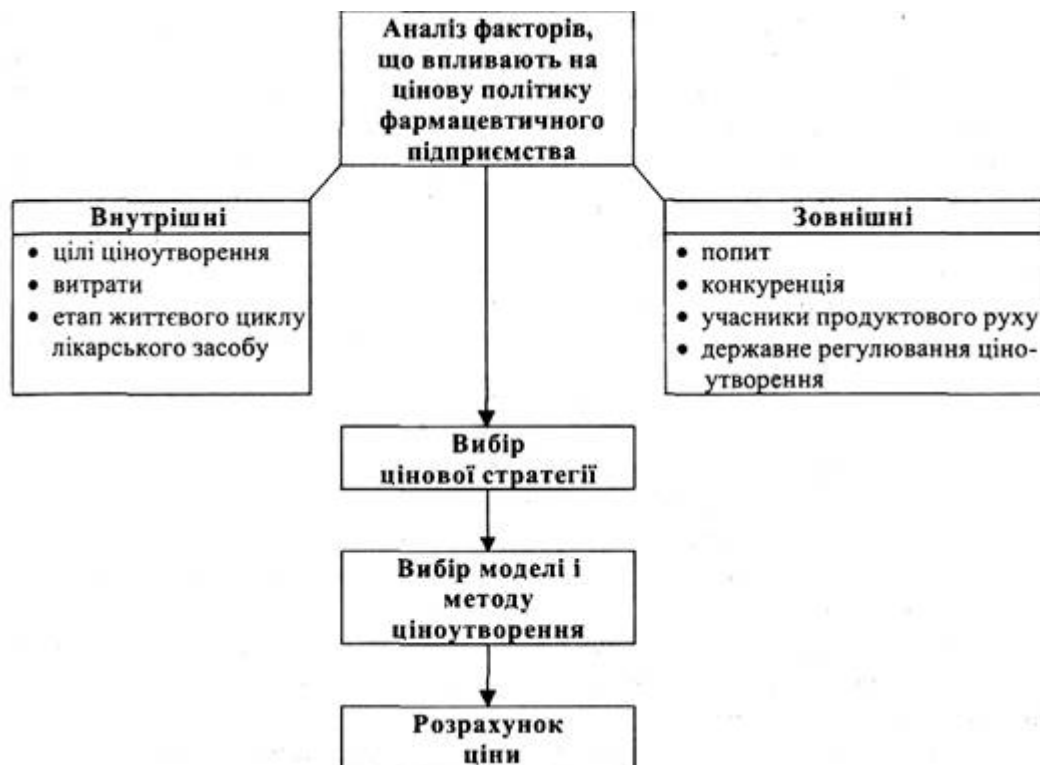
Для підтримки репутації надійного партнера компанія може створити систему контролю якості на кожному етапі виробництва. Це дозволить досягти високих стандартів продукції, які вимагають міжнародні ринки, і підвищить довіру з боку інвесторів та споживачів. Такий підхід також мінімізує ризики невідповідності продукції стандартам, що може завдати репутаційної шкоди.

Стратегічна комунікація з інвесторами є важливим елементом, який забезпечить довіру до компанії та зміцнить її позиції на ринку капіталу.

Підтримка прозорого та постійного діалогу з інвесторами через звітність, зустрічі та презентації сприятиме залученню нових інвестицій.

Рис. 3.2

Структура інвестицій за основними напрямками фармацевтичного підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [10].

Додатковим аспектом є розвиток внутрішньої інноваційної культури компанії. Важливо мотивувати працівників на участь у процесі вдосконалення продукції та виробничих процесів. Запровадження програм інноваційних ідей від співробітників сприятиме швидкому впровадженню нових рішень та забезпечить конкурентну перевагу компанії, яка завжди матиме свіжі ідеї для розвитку.

Впровадження системи управління ризиками також стане критичним елементом для підвищення інвестиційної привабливості. Ретельний аналіз

можливих ризиків, таких як регуляторні зміни або коливання цін на сировину, та створення стратегій для їх мінімізації дозволять компанії зберігати стабільність та прогнозованість у своїй діяльності. Це підкреслить її готовність до непередбачуваних змін ринку.

Застосування новітніх технологій у галузі штучного інтелекту (ШІ) та автоматизації виробничих процесів дозволить оптимізувати виробничий цикл, зменшити вплив людського фактора та покращити ефективність. Використання ШІ для аналізу ринкових тенденцій також допоможе компанії «ФАРМАК» приймати більш обґрунтовані стратегічні рішення та швидко реагувати на зміни у попиті.

3.3 Шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак»

Для підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак» необхідно розробити комплексні заходи, які сприятимуть покращенню як фінансових показників компанії, так і її репутації на ринку. Одним із перших кроків є створення прозорості фінансової звітності, що дозволить інвесторам отримати чітке уявлення про поточний стан компанії. Регулярне публікування звітів та проведення незалежних аудитів сприятиме зміцненню довіри інвесторів і підвищенню відкритості бізнесу.

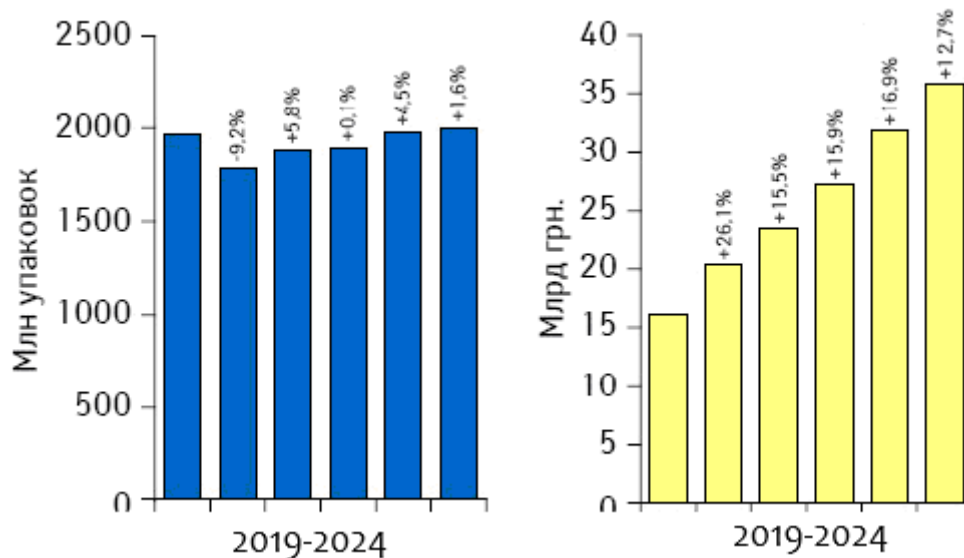
Наступним важливим кроком є вдосконалення корпоративного управління. Запровадження ефективної структури управління дозволить не тільки підвищити ефективність прийняття рішень, але й забезпечити відповідальне використання інвестицій. Зокрема, важливо сформувати раду директорів, яка буде відповідати за стратегічний розвиток компанії та нагляд за ключовими напрямками діяльності.

ТОВ «Фармак» також варто розглянути можливість впровадження екологічно орієнтованих підходів у виробничі процеси. Інвестори дедалі більше звертають увагу на екологічні аспекти діяльності компаній, тому зниження рівня викидів та використання екологічно чистих технологій може стати важливим аргументом для залучення інвестицій. Крім того, участь у «зелених» ініціативах може зміцнити позитивний імідж компанії.

Підвищення кваліфікації персоналу також є важливим чинником для інвестиційної привабливості. Розвиток професійних навичок працівників забезпечить більш якісне виконання виробничих процесів і підвищить продуктивність. Компанія може інвестувати в навчальні програми, семінари та курси для свого персоналу, що в довгостроковій перспективі позитивно вплине на її інвестиційну привабливість.

Рис. 3.3

Динаміка інвестицій в ТОВ «Фармак» за останні п'ять років. (2019-2024)

Джерело: узагальнено автором на основі даних використаних джерел [12].

Оптимізація виробничих витрат шляхом автоматизації процесів може значно покращити фінансовий стан ТОВ «Фармак». Інвестиції в новітні

обладнання та програмне забезпечення допоможуть знизити витрати на виробництво, підвищити швидкість виконання операцій та забезпечити стабільну якість продукції. Ефективніше управління витратами також приваблює інвесторів, які шукають стабільні та рентабельні проекти.

ТОВ «Фармак» може звернути увагу на розвиток науково-дослідної діяльності для створення інноваційних продуктів. Інвестори часто зацікавлені у компаніях, які працюють над новими технологіями або продуктами, адже це підвищує їхній конкурентний потенціал. Впровадження нових лікарських засобів на основі власних досліджень може відкрити нові ринки збуту та забезпечити стале зростання доходів.

Стимулювання інноваційної діяльності також може здійснюватися через співпрацю з науковими установами. Партнерство з університетами та науковими центрами дозволить компанії використовувати новітні наукові розробки та запроваджувати їх у виробничі процеси. Це сприятиме підвищенню рівня технологічності підприємства, що є привабливим для інвесторів, які цінують інноваційний підхід.

Активна участь у міжнародних виставках та конференціях дозволить підвищити впізнаваність бренду «Фармак» на глобальному рівні. Це сприятиме налагодженню контактів з іноземними інвесторами та партнерами, що може відкрити нові можливості для розширення діяльності. Більше того, це дозволить компанії залишатися на передовій у своїй галузі та обмінюватися досвідом з провідними світовими гравцями.

ТОВ «Фармак» також варто розглянути можливість диверсифікації продуктового портфеля. Зосередження на різних сегментах фармацевтичного ринку дозволить знизити ризики, пов'язані з коливаннями попиту на певні продукти, та забезпечити стабільний потік доходів. Різноманітність продукції також є привабливою для інвесторів, які шукають компанії з меншим ризиком.

Застосування цифрових технологій у маркетингових стратегіях може допомогти ТОВ «Фармак» залучити нових клієнтів і зміцнити лояльність існуючих. Інтернет-маркетинг, зокрема, є ефективним засобом підвищення

продажів і підвищення впізнаваності бренду. Використання соціальних мереж, контент-маркетингу та SEO-стратегій дозволить розширити аудиторію та привернути увагу потенційних інвесторів.

Також важливо інвестувати в покращення інфраструктури компанії. Будівництво сучасних виробничих приміщень та складів, які відповідають міжнародним стандартам, дозволить забезпечити безперебійність виробництва та знизити витрати на логістику. Це також сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства, що є важливим фактором для інвесторів.

Підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак» також може здійснюватися через вдосконалення системи менеджменту ризиків. Компанія може розробити політику управління ризиками, що включає аналіз потенційних загроз та розробку заходів для їхнього зменшення. Це дозволить знизити вплив непередбачуваних подій на фінансовий стан підприємства та підвищити впевненість інвесторів у його стабільності.

Важливою складовою підвищення інвестиційної привабливості є вдосконалення інформаційної безпеки. Захист конфіденційних даних, зокрема даних клієнтів та партнерів, є важливим аспектом для сучасного бізнесу. Інвестиції в сучасні технології інформаційної безпеки допоможуть захистити компанію від кіберзагроз і забезпечити її репутацію надійного партнера для інвесторів.

Розробка програм соціальної відповідальності може також підвищити інвестиційну привабливість компанії. Участь у соціальних проектах, таких як підтримка місцевих громад чи екологічні ініціативи, сприяє зміцненню позитивного іміджу компанії. Інвестори дедалі частіше звертають увагу на компанії, які ведуть соціально відповідальний бізнес.

Нарешті, розвиток внутрішньої культури компанії та забезпечення сприятливих умов для співробітників можуть суттєво підвищити продуктивність та інвестиційну привабливість. Створення комфортного робочого середовища, мотиваційних програм та системи кар'єрного зростання

допоможе залучити кваліфікованих фахівців і утримати існуючі таланти, що є ключовим фактором для довгострокового успіху компанії.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження питань, пов'язаних із підвищенням інвестиційної привабливості ТОВ «Фармак», було проаналізовано численні аспекти діяльності підприємства, його фінансові показники, а також вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на ефективність інвестиційної діяльності. ТОВ «Фармак» є одним із провідних гравців українського фармацевтичного ринку, зосереджуючи увагу на інноваціях, технологічних розробках та якості продукції. Водночас, зростання конкуренції та необхідність адаптації до швидкоплинних ринкових умов визначають важливість формування довгострокової інвестиційної стратегії.

Перш за все, для забезпечення конкурентної переваги необхідно впроваджувати новітні технології та модернізувати виробничі потужності. Це дозволить не лише підвищити продуктивність, але й забезпечити відповідність високим стандартам якості, що є важливим фактором для залучення іноземних інвесторів. Програми з досліджень та розробок (R&D) також сприяють інноваційній привабливості, забезпечуючи стабільний потік нових продуктів на ринок і дозволяючи компанії залишатися конкурентоспроможною у глобальному масштабі.

Другим важливим аспектом є розвиток людського капіталу. Оскільки ТОВ «Фармак» діє в наукоємній галузі, інвестиції в підвищення кваліфікації персоналу, зокрема у сферах досліджень і розробок, маркетингу та управління, є невід'ємною частиною стратегії. Розвиток кадрового потенціалу сприяє формуванню стійких інвестиційних можливостей і покращенню управлінської ефективності.

Наступний аспект – це зміцнення фінансової стійкості компанії. Прозорість фінансової звітності та ефективне управління активами підвищують рівень довіри інвесторів. У сучасних умовах інвестиційна привабливість ТОВ «Фармак» залежить від здатності компанії забезпечувати

стабільне зростання фінансових показників, підтримувати низький рівень заборгованості та мати достатні резерви для подолання кризових ситуацій.

Крім того, важливим напрямом є розробка та впровадження стратегії корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), що передбачає участь у соціальних проектах, захист навколишнього середовища та підтримку громадських ініціатив. Це покращує імідж компанії, підвищуючи її цінність не лише в очах інвесторів, але й серед споживачів та партнерів.

Додатково, розширення експортного потенціалу є перспективним кроком для зростання ТОВ «Фармак» на міжнародному рівні. Вихід на інші ринки знижує залежність від внутрішніх економічних коливань та створює нові можливості для залучення іноземних інвестицій. Це вимагає розробки гнучкої маркетингової стратегії, адаптованої до особливостей ринків кожної країни, а також підтримки відповідних міжнародних стандартів якості.

На завершення, інтеграція цифрових технологій і впровадження систем моніторингу та аналізу інвестиційних проектів сприятиме більш ефективному управлінню активами та забезпеченню оперативної адаптації до змін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрєєва Т. Є. Підвищення інвестиційної привабливості підприємств на засадах інноваційного управління / Т. Є. Андрєєва, О. П. Бутенко, Н. В. Опікунова // Актуал. проблеми економіки. – 2020. – № 5. – С. 69 - 77.
2. Безгінова Л. І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств харчової промисловості / Л. І. Безгінова, Л. Д. Забродська, Г. І. Забродська, О. М. Нестеренко // Бізнес Інформ. - 2021. - № 6. - С. 259-264.
3. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств : підручник / І. О. Бланк, Г. В. Ситник, В. С. Андрієць. - 2-ге вид., перероб. і допов. - : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 791 с.
4. Брюховецька Н. Ю. Інвестиційна привабливість публічного акціонерного товариства: теорія та практика : монографія / Н. Ю. Брюховецька, О. В. Хасанова. – Київ : ІЕП НАН України, 2018. – 211 с.
5. Васьківська К. В. Інвестиційна діяльність суб'єктів підприємництва в системі бізнес-адміністрування : монографія / Васьківська К. В., Децик О. І. ; [за заг. ред. К. В. Васьківської]. - Львів : Галич-Прес, 2019. - 191 с.
6. Вецепура Н. В. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства з позицій стратегічного контексту / Н. В. Вецепура, Н. В. Смагло // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. - 2021. - № 1. - С. 57- 64.
7. Вітковський Ю. П. Напрями інноваційної та інвестиційної діяльності суб'єктів бізнесу як основної сфери мобілізації їх економічного потенціалу / Ю. П. Вітковський // Актуал. проблеми інновац. економіки. - 2020. № 1. - С. 45-51.
8. Волощук В. Р. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств : монографія. - Житомир : ЖНАЕУ, 2020. - 391 с.

9. Гацько А. Ф. Інноваційно-інвестиційна діяльність та розвиток потенціалу конкурентоспроможності підприємств : монографія / А. Ф. Гацько. - Харків : Смуґаста типографія, 2018. - 333 с.
10. Гелеверя Є. М. Інвестиційна привабливість регіонів як основа сталого розвитку країни / Є. М. Гелеверя, Ю. І. Сергієнко // Бізнес Інформ. - 2020. - № 4. - С. 111-117.
11. Гончаров В. М. Інвестиційна привабливість підприємств: організація оцінки, напрями підвищення : монографія / В. М. Гончаров, М. М. Білоусова, В. Ю. Припотень . – Луганськ : Прес-експрес, 2018. – 159 с.
12. Грицаєнко Г. І. Основи інвестиційної діяльності : навч. посібник / Г. І. Грицаєнко. – Мелітополь : Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2019. – 223 с.
13. Давиденко Н. М. Аналіз інвестиційних проєктів : навч. посіб. / Н. М. Давиденко. – Київ : Компринт, 2020. – 377 с.
14. Діагностика інвестиційної привабливості підприємств: концепція та інструментарій : монографія / О. Є. Кузьмін та ін. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 195 с.
15. Дмитрієв І. А. Оцінка і забезпечення інвестиційної привабливості підприємства в контексті регіонального розвитку : монографія / Дмитрієв І. А., Левченко Я. С. – Харків : Бровін О. В., 2019. – 267 с.
16. Економіка, фінанси та управління: оцінка та перспективи розвитку : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., 8 верес. 2017 р., Полтава. – Полтава : ЦФЕНД, 2017. – 146 с.
17. Зайцева І. Ю. Інвестування : навч. посіб. / І. Ю. Зайцева, М. В. Бормотова. - Харків : УкрДУЗТ, 2017. - 170 с.
18. Зельдіна О. Р. Інвестиційна привабливість України в умовах сталого розвитку: проблеми та напрями модернізації : монографія / Зельдіна О. Р. – Київ ; Чернігів : Десна Поліграф, 2018. – 190 с.
19. Інвестиційна активність підприємств з виробництва продукції з високою доданою вартістю в умовах обмежених ринків: парадигма та

механізми забезпечення : монографія / [Н. Ю. Брюховецька та ін. ; наук. ред. др екон. наук, проф. І. П. Булеєв]. - Київ : Ін-т економіки пром-сті НАН України, 2019. - 387 с.

20. Інвестиційна привабливість підприємства : колект. монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, проф. Т. Є. Андрєєвої . – Харків : Панов А. М., 2019. – 89 с.

21. Кальний С. В. Інвестування. Практикум : навч. посіб. / Кальний С. В. - Київ : Наукова столиця, 2020. - 135 с.

22. Керанчук Т. Л. Управління інвестиційними проектами підприємства на основі ціннісно-орієнтованих підходів / Т. Л. Керанчук, Т. П. Басюк // Актуал. проблеми економіки. – 2021. – № 9. – С. 137-143.

23. Колесник І. С. Моделі і методи для аналізу і оптимізації інвестиційних проектів / І. С. Колесник, Т. М. Боровська, В. А. Северілов // Вісн. Вінниц. політехн. ін-ту. – 2020. – № 4. – С. 56-62.

24. Коломієць Н. О. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства / Н. О. Коломієць, О. П. Коломієць // Вісн. Харків. нац. техн. ун-ту сіл. госп-ва ім. П. Василенка. – 2021. – Вип. 188. – С. 91-106.

25. Конакова К. Фактори впливу на інвестиційну привабливість України / К. Конакова // Проблеми і перспективи економіки та упр. – 2020. – № 4. – С. 34-41.

26. Кондратенко Н. О. Удосконалення механізму управління інвестиційною діяльністю суб'єктів господарювання / Н. О. Кондратенко, О. Я. Трагнюк // Бізнес Інформ. - 2021. - № 3. - С. 194-201.

27. Коренюк П. І. Формування інвестиційної привабливості підприємств галузей національної економіки : монографія / П. І. Коренюк, О. Т. Левандівський. – Кам'янське : ДДТУ, 2019. – 293 с.

28. Костирко Л. А. Комплексний аналіз інвестиційної привабливості підприємств в контексті фінансового забезпечення розвитку підприємств / Л. А. Костирко, Р. О. Костирко, Е. С. Мадіярова, О. О. Середа // Фінанс.-кредит.

діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 2. – С. 198207.

29. Крахмальова Н. А. Інвестиційний клімат і проблеми іноземного інвестування в Україні : монографія / Крахмальова Н. А., Ліщук В. В.. - Київ : КНУТД, 2017. - 223 с.

30. Крупка М. І. Інвестування : підручник / М. І. Крупка, Д. В. Ванькович, Н. Б. Демчишак, Я. Б. Дропа, В. М. Коваленко, М.І. Кульчицький; ред.: М. І. Крупка. – Львів, 2020. – 452 с.

31. Комірна О. В. Контрольно-аналітичне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємств / О. В. Комірна, О. В. Катрич // Бізнес Інформ. – 2021. – № 1. – С. 67-72.

32. Коцюба О. С. Оцінка економічної привабливості інвестиційних проектів в умовах невизначеності та ризику з використанням аналізу чутливості / О. С. Коцюба // Бізнес Інформ. – 2018. – № 2. – С. 90-98.

33. Лихолат С. М. Вплив деструктивних чинників на інвестиційну та інноваційну привабливість України / С. М. Лихолат, М. В. Вінічук, Н. М. Руцишин, Т. В. Мединська, О. Сапінський // Фінанс.-кредит. діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр.. - 2021. - Вип. 1. - С. 250-259.

34. Лохман Н. В. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: практичний досвід : монографія / Н. В. Лохман, Т. М. Берідзе, Н. В. Пасічник. – Кременчук : Щербатих О.В., 2017. – 266 с.

35. Луців Б. Л. Інвестування : підручник / Б. Л. Луців, І. С. Кравчук, Б. Б. Сас. – Тернопіль : ТНЕУ, 2019. – 543 с.

36. Маковоз О. С. Економічний захист результатів інвестиційної діяльності підприємств та об'єднань: стратегії, механізми та інструментарій : монографія / О. С. Маковоз. - Харків : Смугаста типографія, 2018. - 313 с.

37. Матюшенко І. Ю. Інвестування : навч. посіб. / І. Ю. Матюшенко. – Харків, 2018. – 395 с.

38. Омельченко Г. Ю. Інвестиційна привабливість підприємств / Г. Ю. Омельченко // Вісн. Харків. нац. техн. ун-ту сіл. госп-ва ім. П. Василенка. - 2019. - Вип. 202. - С. 282-292.

39. Петренко К. В. Інвестиційний клімат України в умовах інтеграції: проблеми та напрямки покращення / К. В. Петренко // Бізнес Інформ. – 2017. – № 7. – С. 71-75.

40. Про затвердження Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самоокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара. Наказ Міністерства фінансів №616 від 14.07.2016 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16#Text>

41. Проволоцька О. М. Місце України у світових рейтингах як індикатор її інвестиційної привабливості / О. М. Проволоцька, С. В. Волошина, О. С. Гура // Проблеми економіки. – 2018. – № 1. – С. 108-114.

42. Рижикова Н. І. Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств та об'єднань: стратегії, механізми та інструментарій : монографія. Харків : Смугаста типографія, 2017. - 400 с.

43. Русин Р. С. Інвестиційні проекти: сутність та класифікація / Р. С. Русин // Екон. вісн. ун-ту/Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. – 2020. – Вип. 31/1. – С. 177-183.

44. Саїнчук Н. В. Інвестування : навч. посіб. / Н. В. Саїнчук, В. О. Семенюк, В. А. Биндю. - Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. - 207 с.

45. Семенчук Д. В. Проблеми модернізації інвестиційної політики України / Д. В. Семенчук // Формування ринк. відносин в Україні : зб. наук. пр. – 2021. – № 7/8. – С. 75-83.

46. Сергєєва Н. В. Аналітичне забезпечення капітальних інвестицій підприємств на інноваційній основі : монографія / Сергєєва Н. В., Столярчук Н. М. - Київ : ННЦ «ІАЕ», 2021. - 263 с.
47. Сириченко Н. С. Міжнародне інвестування: теоретико-практичні аспекти дослідження : монографія / Н. С. Сириченко. – Вінниця : Нілан, 2018. – 182 с.
48. Степанова А. А. Інвестування в схемах і таблицях : підручник / А. А. Степанова. - Київ : Ліра-К, 2021 . Ч. 1. - 2021. - 103 с.
49. Теоретико-методологічні засади формування інвестиційної привабливості: монографія. – Львів : Галиц. видав. спілка, 2019. – 164 с.
50. Турленко Н. В. Інструменти підвищення інвестиційної привабливості / Н. В. Турленко, М. А. Чайковська, В. В. Лагодієнко // Вісн. Харків. нац. техн. ун-ту сіл. госп-ва ім. П. Василенка. - 2019. - Вип. 206. - С. 378-387.
51. Чумак Л. Ф. Управління інвестиційною привабливістю підприємства / Л. Ф. Чумак, М. М. Івченко // Бізнес Інформ. – 2018. – № 9. – С. 71-76.
52. Федулова С. О. Методичні основи формування та оцінки привабливості території / С. О. Федулова, М. Є. Савченко // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. - 2020. - 3 (ч. 2). - С. 42-48.
53. Управління інвестиційною діяльністю в системі фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств : монографія / [О. О. Нестеренко та ін.]. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2021. - 236 с.
54. Шапуров О. О. Інвестування : підручник / О. О. Шапуров. - Запоріжжя : ЗДІА, 2017. - 175 с.
55. Шкварчук Л. О. Аналіз грошових потоків у системі оцінювання інвестиційної привабливості підприємств / Л. О. Шкварчук, Р. А. Слав'юк // Фінанс.-кредит. діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – 2021. – Вип. 1. – С. 158-171.

56. Furdychko L. Ye. Adverse influence of investment climate on investment attractiveness of Ukraine = Несприятливий вплив інвестиційного клімату на інвестиційну привабливість України / L. Ye. Furdychko, O. M. Pikhotska // Фінанс.-кредит. діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – 2020. – Вип. 3. – С. 281-292.

ДОДАТКИ